

ТЕТЯНА ГІЛЬБЕРГ
СВІТЛАНА БОЙКО
НІНА ПАВИЧ

Я ПІЗНАЮ СВІТ

1
клас

ЧАСТИНА 4

НОВА УКРАЇНСЬКА ШКОЛА

ТВОРИСТІ

EDUCATION

УДК 57.081.1(075.2)

Г47

АВТОРИ: *Тетяна Гільберг, Світлана Бойко, Ніна Павич*

Я ПІЗНАЮ СВІТ

Експериментальний навчальний посібник
для 1 класу загальноосвітніх навчальних закладів –
учасників всеукраїнського експерименту

Ч А С Т И Н А 4

*Схвалено для використання у загальноосвітніх навчальних закладах
комісією з педагогіки та методики початкового навчання Науково-методичної ради
з питань освіти Міністерства освіти і науки України
(лист ІМЗО від 20.10.2017 р. № 21.1/12-Г-718)*

Київ «Генеза» 2017

Р е ц е н з е н т и: *І.М. Шоробура*, доктор педагогічних наук, професор Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії; *В.В. Тарнавська*, учитель початкових класів НВК № 10 м. Хмельницького, учитель-методист

Е к с п е р т и: *Л.А. Гайова*, учитель-методист НВК № 240 «Соціум», м. Київ; *З.М. Хитра*, викладач Київської філії Одеської юридичної академії, м. Київ

Посібник укладено за модельною навчальною програмою для першого класу та навч.-метод. матеріалами / Авторський колектив під керівництвом Шияна Р. Б. — 2017 р. проекту «Реформування системи підготовки та професійного розвитку педагогів. Нова українська школа»

Усі тексти в посібнику призначено для читання дорослими

УМОВНІ ПОЗНАЧЕННЯ ДЛЯ ВЧИТЕЛЯ

(інтегровані освітні галузі):

Природознавча

Громадянська та історична

Технологічна

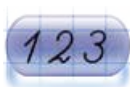
Соціальна і здоров'язбережна

Мистецька

Мовно-літературна

Математична

ISBN 978-966-11-0884-3

ISBN 978-966-11-0892-8 (ч. 4)

© Гільберг Тетяна, Бойко Світлана,
Павич Ніна, видавництво «Генеза», 2017
© Видавництво «Генеза», оригінал-макет,
2017

ЗИМА

ЯКОЮ БУВАЄ ЗИМА?

1. Послухайте прислів'я. Чому так говорять? Поясніть.

- Зимою сонце, як мачуха: світить, та не гріє.
- Грудень землю грудить і хату студить.

2. **Попрацюйте парами.** Поясніть, що, на вашу думку, означають ці знаки-емблеми.

3. Послухайте вірш. Створіть емблему зими, використовуючи «зимові» символи.

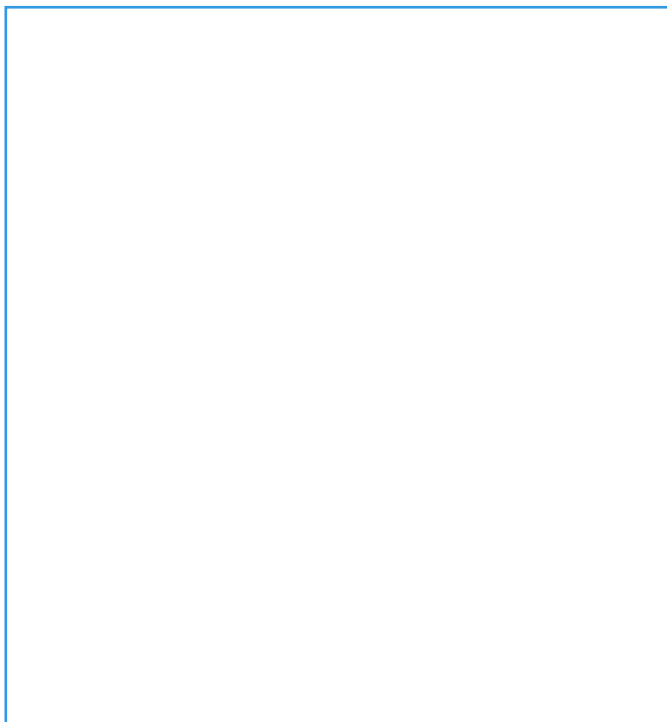
Злітає листя. Жовтий килим
Лягає з шурхотом до ніг.
А вже на нього пухом білим
Сідає перший чистий сніг.

Вже зникла дівчина колишня,
І молодиці вже нема...
І тільки бродить в білій тиші
Бабуся лагідна — Зима.

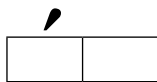
— Ану, — бабуся дітям каже, —
Беріть санчата й ковзанці! —
Сама ж не сяде, не приляже,
Бо стільки справ в її руці:

Вона вкриває льодом води
Усіх ставків, озер та рік,
Під сніг ховає в полі сходи,
Щоб лютий холод їх не пік...

Наталя Забіла

4. *Попрацюйте парами.* Назвіть зимові місяці. Дослідіть, як утворились їхні назви. У цьому вам допоможуть схема, фото та вірші. Чому до всіх назв зимових місяців подано лише одну схему?

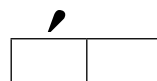

Лиш недбальців-неслухнянців,
Хто загаявся на гулянці,
Розстіба свого кожуха,
Виставля з-під шапки вуха, —
Тих снігами я січу!
Тих морозами печу!

Тамара Коломієць

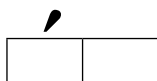
Дорожній майстер грудень
Мости будує всюди,
Вкриває ріки кригою,
Воює із відлигою:
Дороги приморожує,
Ще й снігом припорошує,
Щоб на дзвінких санчатах
Новому року мчати.

Тамара Коломієць

Лютий — місяць дуже лютий,
Запитає: в чому взутий?
Виє хуга-завірюха,
Не пускає без кожуха.
Але сонечко сміється,
Стиха до землі проб'ється,
Хоч частинку, хоч хвилинку,
А погріє її спинку.

Людмила Кондрацька

5. Відгадайте загадки про зимові явища природи. Додайте слова-відгадки.

Снігом все позамітала,
Ріки в кригу закувала.
Холоднішої нема,
Аніж тітонька _____.

Під вікном моїм калюжа
Уночі замерзла дуже,
Узялася склом твердим,
Добре ковзатись на ній. _____

Хто на місці не сидить,
А несеться і летить,
Жваво у танку кружляє,
Наших діток звеселяє?
Звісно, це такі пушинки —
Білі зимові _____.

Пані крижана зі стріхи
Ноги звісила для втіхи.
А як сонце припече —
Пані плаче і тече. _____

Я падаю на ваші хати.
Я білий-білий, волохатий.
Я прилипаю вам до ніг
І називаюсь просто — _____.

Що то за гість,
Що тепло їсть? _____

Сніг на полях, лід на річках,
Віхола гуляє. Коли це буває? _____

6. Обведіть синім кольором предмети, які можна побачити взимку. Закресліть червоним ті, які взимку побачити неможливо.

7. Обведіть у рядку лише букви **Д** і **Т** за зразком.

Д **Т** М Н Т В Д Л Т С К Д П Т Д

8. *Попрацюйте парами.* Прочитайте пари слів. Обміняйтеся ролями.

там	• дам
тин	• дим
ті-ло	• ді-ло
тра-ва	• дро-ва
дріт	• слід
бе-тон	• бі-дон

9. Упишіть пропущені букви у клітинки. Дайте відповіді на запитання.

уб

міс

упло

ме

рава

лопа а

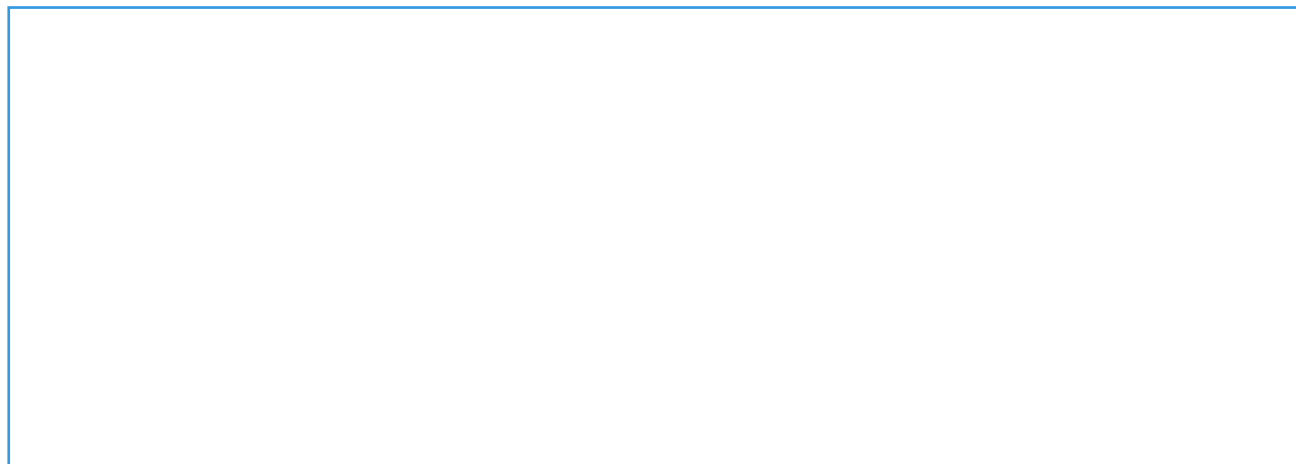
Скільки букв **Т** ви вписали?

А скільки букв **Д**?

10. З'єднайте парами малюнки з відповідними умовними позначеннями погодних явищ. Поясніть свій вибір. Обведіть ту пару, яка відповідає нинішньому дню.

11. Яка погода за вікном? Допоможіть дітям дібрати одяг для прогулянки. З'єднайте стрілочками. Домалюйте свої варіанти одягу для хлопчика і дівчинки.

ЧОМУ ЗИМА ПРИХОДИТЬ ЩОРОКУ?

1. Домалюйте ілюстрацію до вірша Наталії Замрії.

ПОДРУГИ

Засоромилася Осінь,
Що все листя скинула.
Їй Зима пухову хустку
На плечі накиннула.
Глянь — у хусточці вона
Вже не Осінь, а Зима...

2. Послухайте вірш Федора Петрова. Назвіть пори року. Скільки їх? З'єднайте рядки вірша з відповідними малюнками.

ВІД ЗИМИ І ДО ЗИМИ

Січень січе,
Лютий лютує,
Березень плаче,
Квітень квітує.
Травень під ноги
Стелить травцю.

Червень складає сіно в копиці.
Липень медовий бджілок чарує.
Серпень чудовий булки дарує.

Вересень трусить
Груші в садочку.
Жовтень гаптує
Клену сорочку.
Йде листопад,
Застеля килими.

Грудень надходить —
Початок зими.

3. Попрацюйте разом. У вірші Катерини Перелісної багато запитань. Позмагайтеся, хто дасть найбільше правильних відповідей.

У ЯКОМУ МІСЯЦІ?

Скільки місяців у році?
Ну, хто знає, говори!
І який з них веселіший
Для малої дівчорки?

У якому сніжки, санки,
Баба з снігу, крики, сміх?
У якому — завірюха,
І мороз щипає всіх?

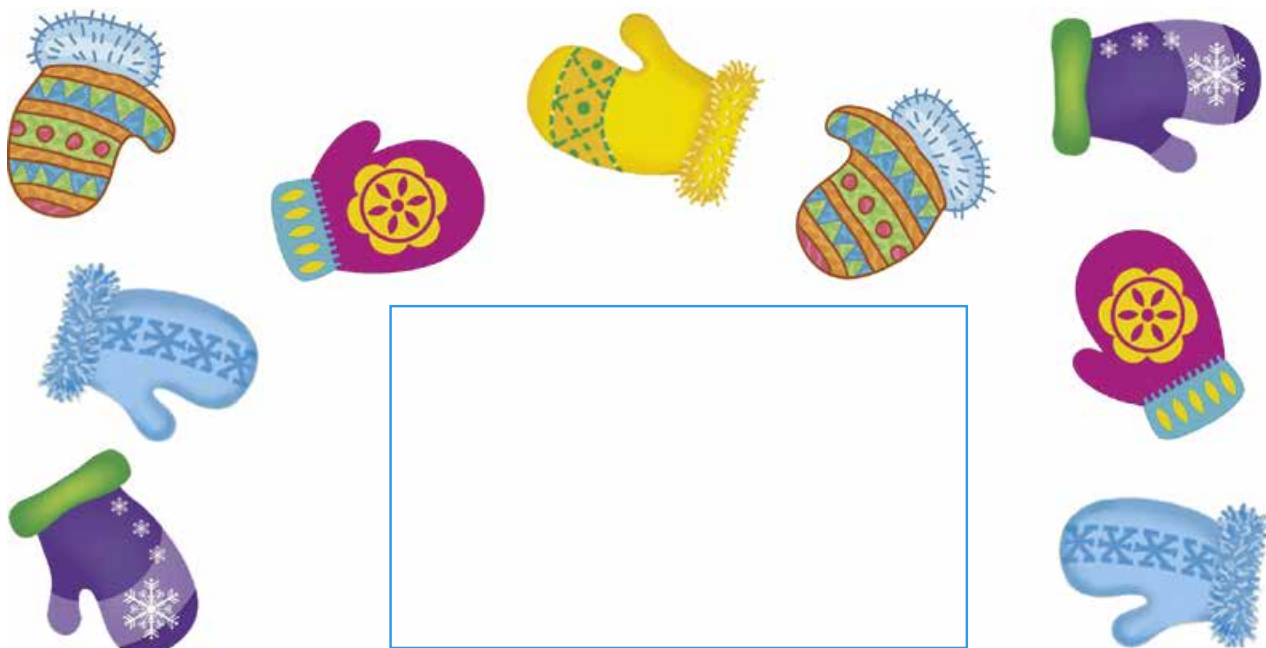
У якому тепле сонце
Розтоплює весь сніжок?
У якому перші квіти
Кличуть діток у садок?

У якому вишні, сливи
Червоніють на гілках?
У якому спіють груші,
Повно яблук у садках?

У якому дощик сіє,
Жовкне листя і летить?
У якому Нова Радість
В кожній хаті гомонить?

4. Знайдіть однакові рукавички. Яка рукавичка без пари? Домалюйте її.

5. Розфарбуйте рукавичку до пари.

6. Що на малюнку має пару?

7. Полічіть парами предмети у класі (парти, стільці, шафи, картини тощо). Чи всі предмети у класі мають пари? А як назвати число без пари? Продовжте ряди.

непарні числа	1, 3,
парні числа	2, 4,

ІЗ ЧОГО СКЛАДАЄТЬСЯ СНІГ?

1. Послухайте вірш. Розгляньте фото.

ЯКОГО КОЛЬОРУ СНІГ?

Білий-білий першосніг
На поля й на луки ліг.
А в садку глибокий,
Красень синьоокий.
На березі ще й сосні —
Бірюзовий. Так чи ні?

Жовто-золотавим
Припушило трави.
А під вечір на шибках
Сніг рожевий, наче птах...
Мов казкова птиця,
Та, що тільки сниться.

Віталій Конопелець

Якого кольору не вистачає на малюнках? Як ви гадаєте, чому сніг змінює колір?

2. Попрацюйте групами. Проведіть дослід. Наберіть у склянку снігу або льоду і поставте її в тепле місце. Спостерігайте, що відбувається зі снігом (льодом). Домалюйте результат дослід. Що утворюється зі снігу (льоду) в теплі? Запишіть.

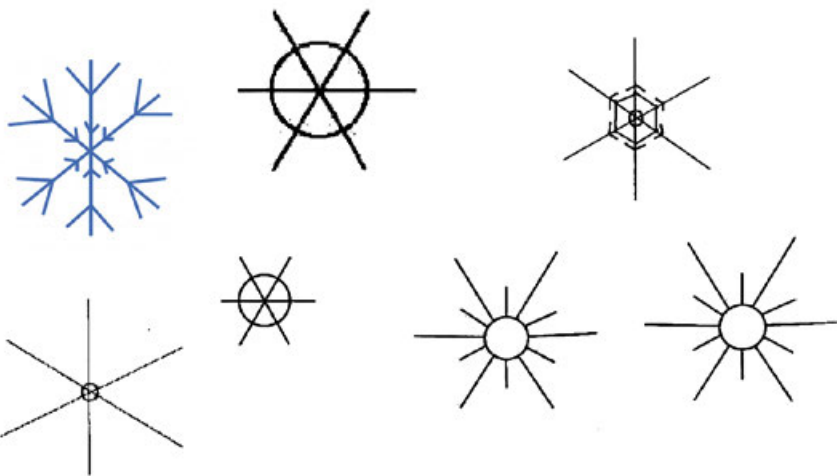

3. Дайте на запитання відповіді «Так» або «Ні». Обведіть потрібне.

- Лід — це вода? **ТАК/НІ**
- Якщо із хмари йде сніг, то це вода? **ТАК/НІ**
- Якщо на деревах іній, то це вода? **ТАК/НІ**
- Якщо багато снігу, то буде багато води? **ТАК/НІ**
- Якщо лід — це вода, то морозиво — це сніг? **ТАК/НІ**

4. Домалюйте сніжинки. Що в них спільного? **Підказка:** полічіть промінці. Допишіть.

У кожної сніжинки промінців.

5. Проведіть дослідження. Розгляньте сніжинки під лупою. Чи всі вони однакові? Переконайтеся та доведіть, що в них по 6 промінців.

6. Дослідіть сніг і лід. Які властивості має сніг, а які — лід? Укажіть стрілочками.

пухкий

прозорий

білий

безбарвний

непрозорий

крихкий

ЧИ ХОЛОДНО РОСЛИНАМ УЗИМКУ?

1. Упізнайте дерево за його зимовою гілкою. З'єднайте її стрілочкою з назвою дерева.

ялина

сосна

береза

горобина

2. Пригадайте, які рослини зимують зеленими. Упишіть їхні назви та намалюйте.

Я

С

3. Позначте ✓ той стан рослин, що у природі повторюється щороку.

4. **Попрацюйте парами.** Що здивувало Марійку? За зразком проведіть у класі експеримент. З'ясуйте, які умови для життя потрібні кімнатним рослинам узимку.

5. Створіть зимовий пейзаж за зразком або власним задумом.

ЯК ЗИМУЮТЬ ТВАРИНИ?

1. Послухайте вірш.

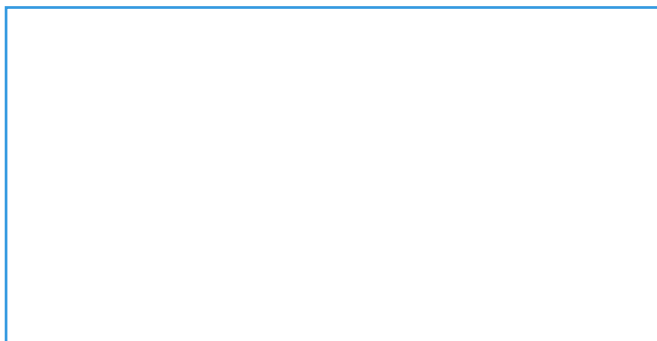
ГОСТЮЄ В НАС ЗИМА

Летять, летять сніжинки
На поле, ліс і сад,
Веселий свій таночок
Танцює снігопад.
Надворі — лютий холод,
Тепла давно нема.
Заліз в копичку зайчик
І солодко дріма.
Мете хвостом лисичка
Сніжок біля сосни.
В барлозі спить ведмедик,
Солодкі бачить сни.

Володимир Кленц

Хто ще із тварин узимку «солодкі бачить сни»? Намалюйте або надрукуйте.

2. Розгляньте фото. Опишіть птахів за планом.

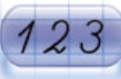
1. Як називають цих птахів?
2. Який у них зовнішній вигляд?
3. Чому вони взимку не відлітають у теплі краї?
4. Чим птахи живляться?
5. Яка подія відбувається в них узимку?

3. Пронумеруйте фотографії по порядку. Складіть за ними розповідь. Придумайте їй назву.

4. Обведіть за зразком зеленим кольором корм для тварин, який ви покладете в годівничку, а синім — у ясла.

5. Домалюйте та розфарбуйте. Розкажіть, як діти допомагають тваринам узимку.

6. Послухайте вірш. Для чого в зайця на зиму змінюється колір хутра? Поміркуйте.

ГРУДЕНЬ

Грудень тихо наступає,
Землю снігом посипає.
Подивись лишень сюди —
Та це ж зайчика сліди.

Де ж наш сірий заховався? —
Він у білу шубку вбрався.
Більше зайчик не боїться
Ні вовчиська, ні лисиці.

Олена Коваленко

7. Які слова у снігової абетки? Послухайте вірш та знайдіть у ньому відповідь.

СНІГОВА АБЕТКА

Є абетка снігова,
А сліди — її слова.
Заєць слід кладе шнурочком:
Риска — в ряд,
І риска — збоку.
Хто рядочок рівно вишив?

Це пробігла щойно миша.
Рись взуває в капці лапки —
Має слід чотири крапки.
Лось пішов на водопій,
Слід його серед полів —
Наче слід від ковзанів.

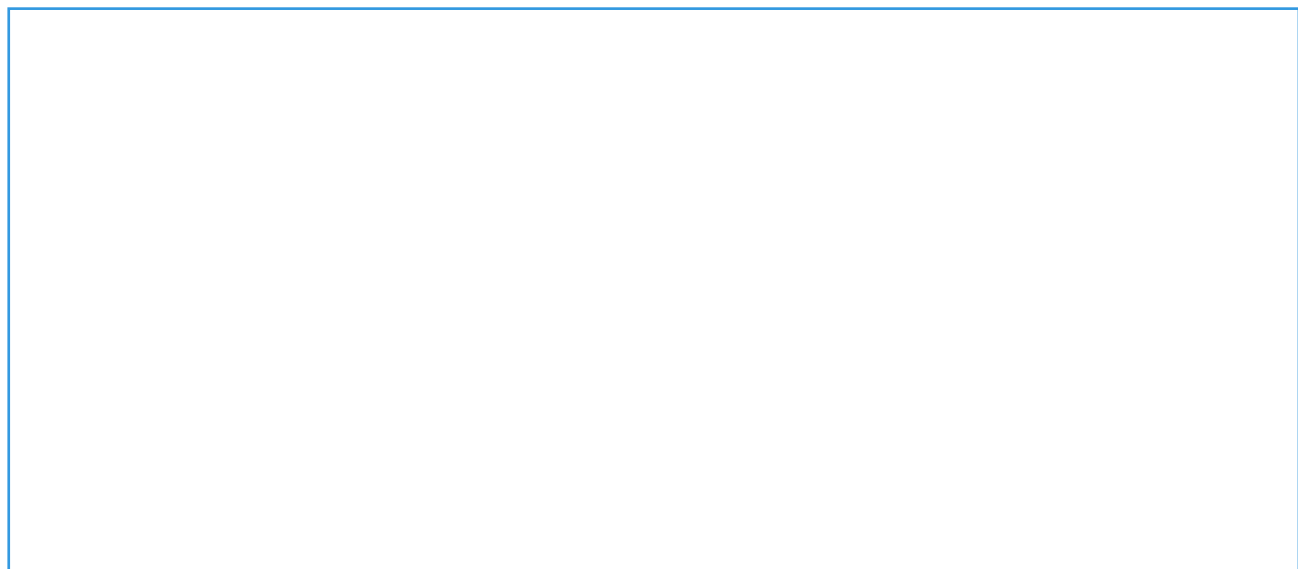
Вадим Скомаровський

8. З'єднайте тварин з їхніми слідами. Назвіть тварин.

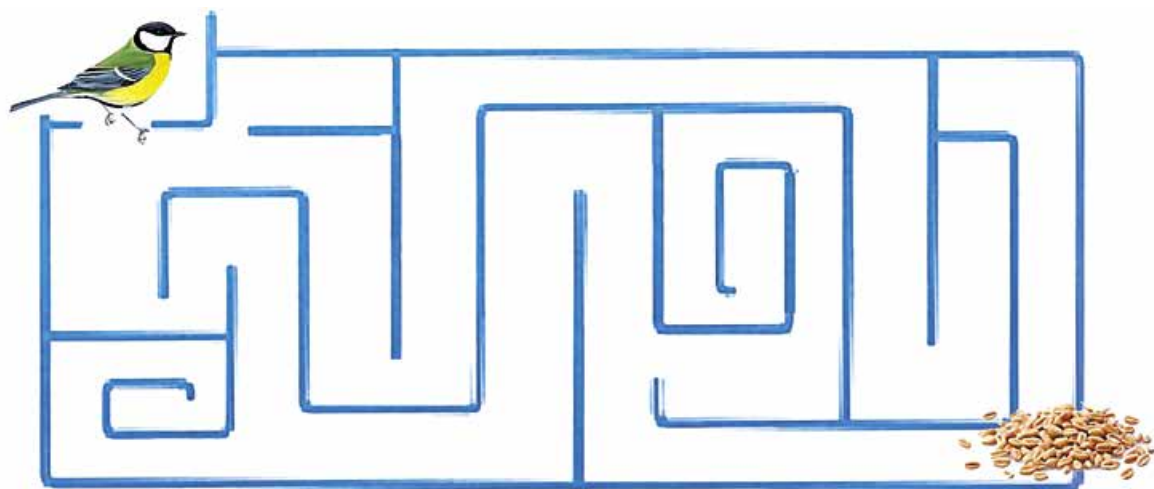

9. **Попрацюйте парами.** Намалуйте сліди тварин, які ви бачили під час екскурсії. Чиї вони?

10. Допоможіть синичці дістатися до насіння. Свої дії коментуйте вголос. Продовжте.

Спочатку вниз, далі вправо, потім угору, ...

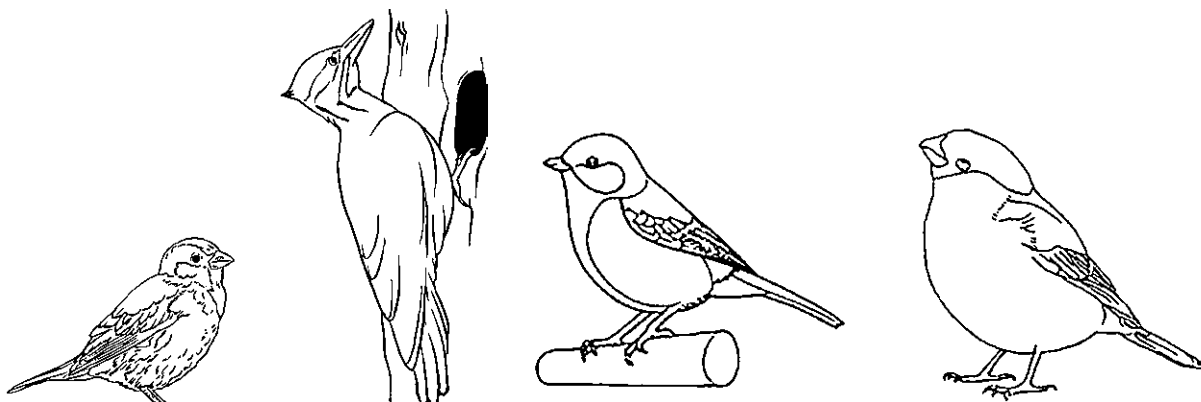
11. Відгадайте загадки, відшукайте відгадки серед малюнків. Розфарбуйте птахів. Чи бачили ви цих птахів узимку? Де вони живуть? Чим можна їм допомогти?

Я ловлю комах, жучків,
Їм біленьких черв'ячків,
В теплий край я не літаю:
Під стріхою хату маю.
Цвірінь — сів я на хлівець,
Мене звуть всі _____.

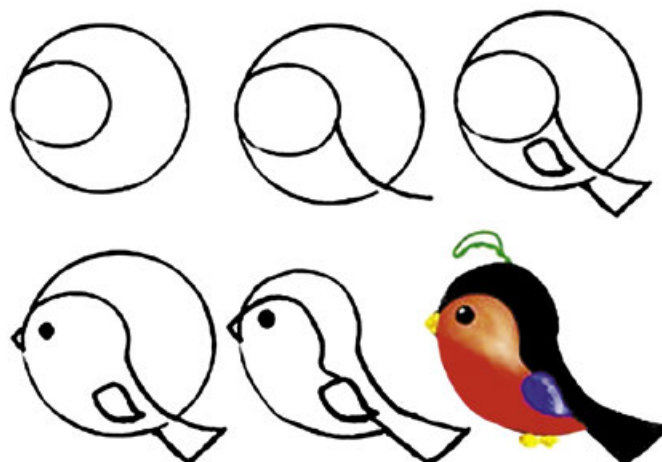
Відгадайте, діти, хто
Має носик-долото?
Ним комах з кори виймає,
Про здоров'я лісу дбає _____.

Жовтогруді щебетушки
Мають чорні капелюшки,
Сірі лапки, білі щічки,
Називаються _____.

Крізь зимові заметілі
Пташенята прилетіли.
В них червоні гарні груди —
Ніби яблука усюди
Хтось розвісив у дворі.
Звуться пташки _____.

12. Навчіться малювати снігура.

13. Послухайте вірш. Виготуйте годівничку для птахів з допомогою дорослих.

КРИХТА ХЛІБА

З лісосмуг, де свищують сніговиці,
Де не стало корму і тепла,
Перебрались лагідні синиці
У садки до нашого села.
В завірюху, ожеледь, морози
Стукають синиці у вікно,

З горобцями ділять на дорозі
Крихту хліба мерзлу і зерно.
Пригощав пташок я з годівниці
І почав нарешті відчувать,
Що для когось крихта — це дрібниця,
А для пташки — жить чи замерзати.

Анатолій Качан

ТАЄМНИЦІ КОСМОСУ

КОСМОС ВЕЛИКИЙ І НЕОСЯЖНИЙ

1. Продовжте рядки вірша.

Небо, сонечко, земля
Всіх їх добре знаю я.
Сонця й зір це хатка-дім,
Місяць теж живе на ній.
У людей завжди потреба
Дотягнутися до _____.
Нічне небо прикрашають,
Мерехтять вони, палають.
Безліч складено казок
Про красунь нічних — _____!
Воду в ріках нагріває,
Матір-Землю зігріває.
Нам всміхається в віконце
Чарівне, гаряче _____.

Наталія Гуркіна

2. Послухайте вірш.

ЗІРОЧКИ

Ледве ясне сонечко
Скотиться додолу,
Ледве вечір присмерком
Вкриє ліс і поле,
Як на небі синьому,
Понад цілим світом,
Ми, веселі зірочки,
Вогники засвітим.

Безліччю ліхтариків
Сяєм над землею,
Сонну землю пестимо
Ласкою своєю.
У степах мандрівникам
І плавцям у морі
Ми дорогу вкажемо
В синьому просторі...

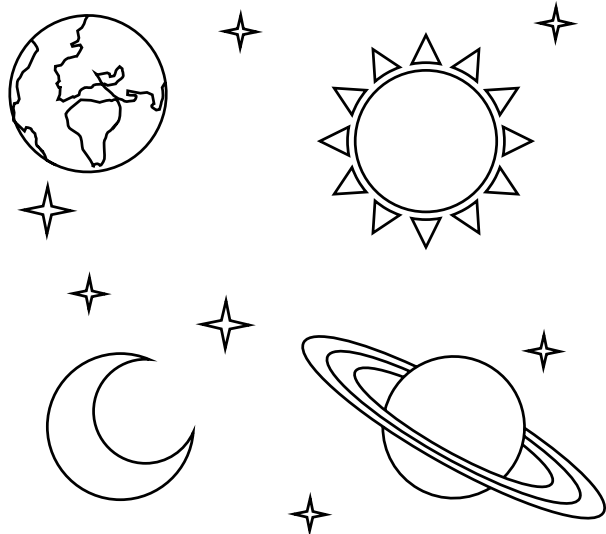
Наталія Забіла

А чи знаєте ви, чим зорі відрізняються від планет? **Підказка:** закінчіть речення.

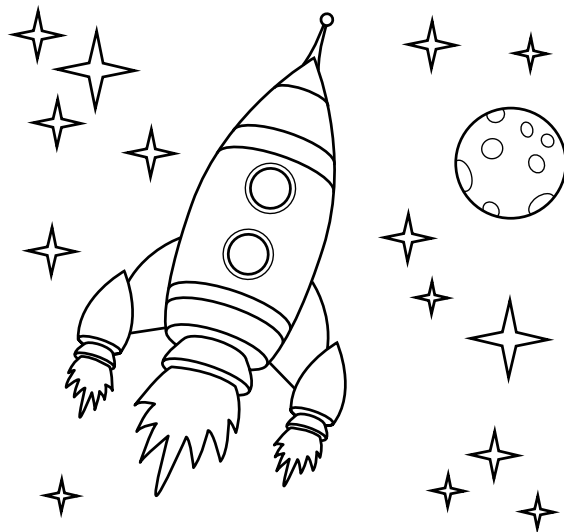
Планети не такі великі та гарячі, як зорі. До того ж планети, на відміну від зір, власного світла не _____.

3. Відгадайте загадки. Розфарбуйте відгадки.

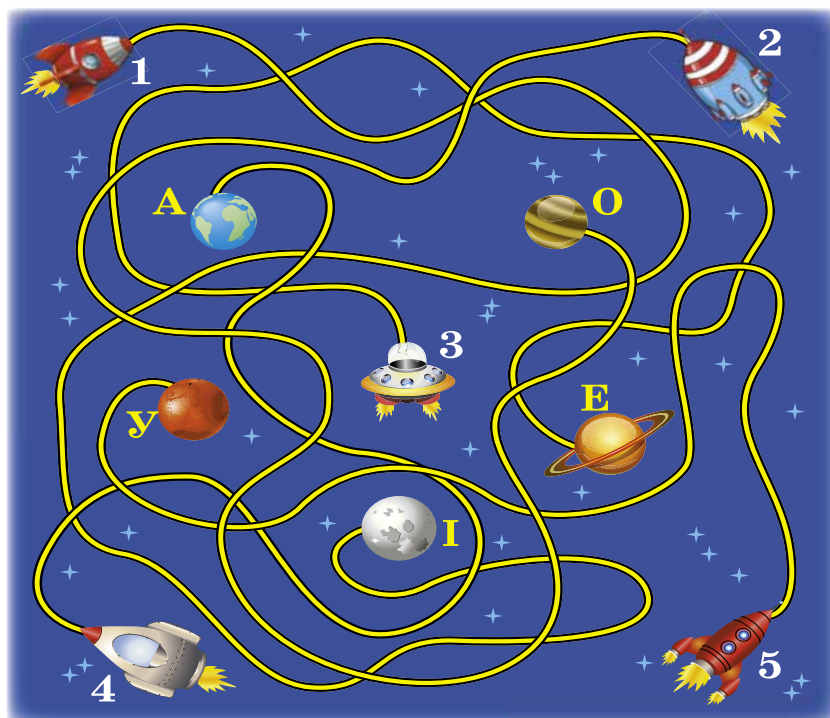

Срібну скибку кавуна
Видно уночі з вікна.
Що це?

Темно-синє полотно,
Золоте на нїм зерно.
Сплять у ліжечках малята,
Їм підморгують зернята.

4. Прокладіть маршрути і дізнайтеся, до якої планети який космічний корабель прямує. Упишіть.

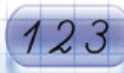
1 —

2 —

3 —

4 —

5 —

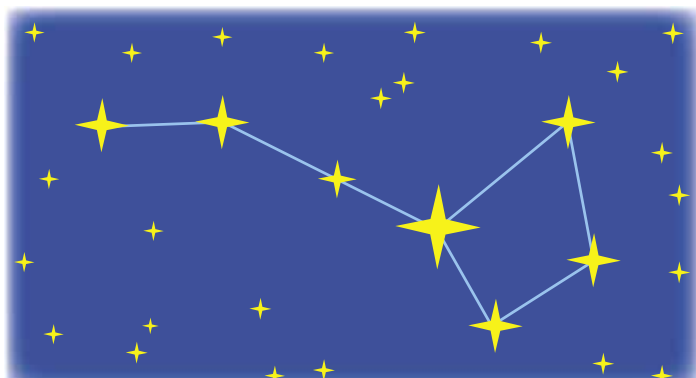

5. Послухайте вірш і розкажіть, як незвичайно утворюються сузір'я. Пофантазуйте. Спробуйте придумати інше казкове пояснення виникнення сузір'їв.

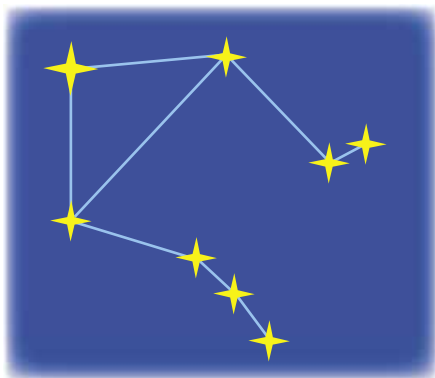
СУЗІР'Я

Коли ходить ніч надворі,
Укривають небо зорі.
А щоб їм, бува, не впасти
На чиєсь подвір'я,
То збираються у групи
І, побравшись за руки,
Створюють сузір'я.

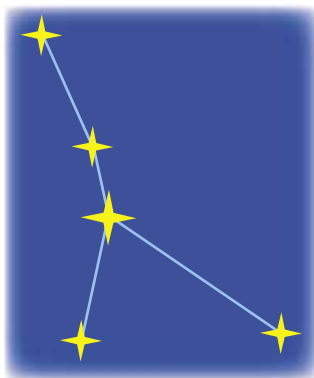
Марія Познанська

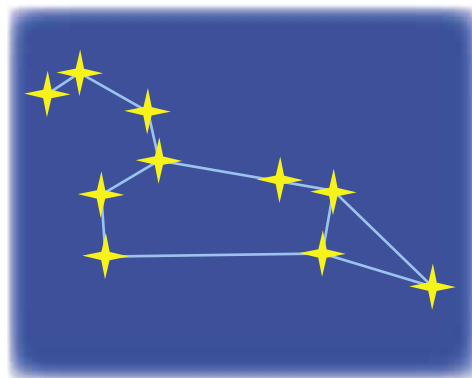
6. Скільки зірок у кожному сузір'ї? Заповніть клітинки. У якому сузір'ї зірок найбільше? У якому — найменше?

Терези

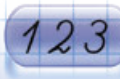
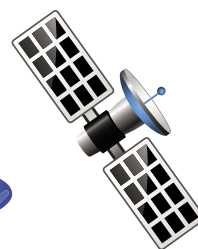
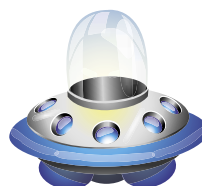
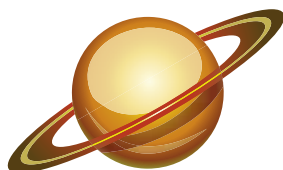

Рак

Лев

7. **Попрацюйте групами.** Об'єднайте по-різному об'єкти у дві групи. Які можливі варіанти?

ЩО ТАКЕ ВСЕСВІТ?

1. **Попрацюйте групами.** Тут зашифровано слово, що означає «увесь світ». Розгадайте, запишіть або надрукуйте його.

2. Прочитайте та продовжте «космічний словник».

Всесвіт

зірка

планета

супутник

3. Відгадайте загадку. Запишіть або надрукуйте відгадку.

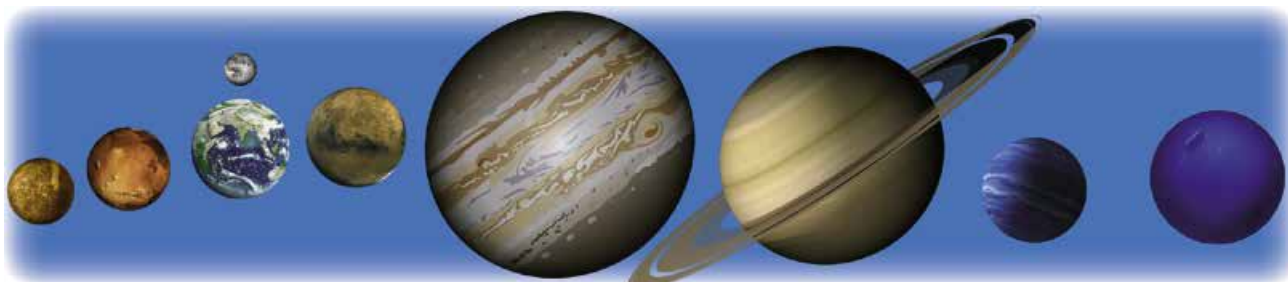
Бігають круг Сонечка
Шість синочків і дві дочки.
Промайнуть роки і дні,
Не зустрінуться вони.

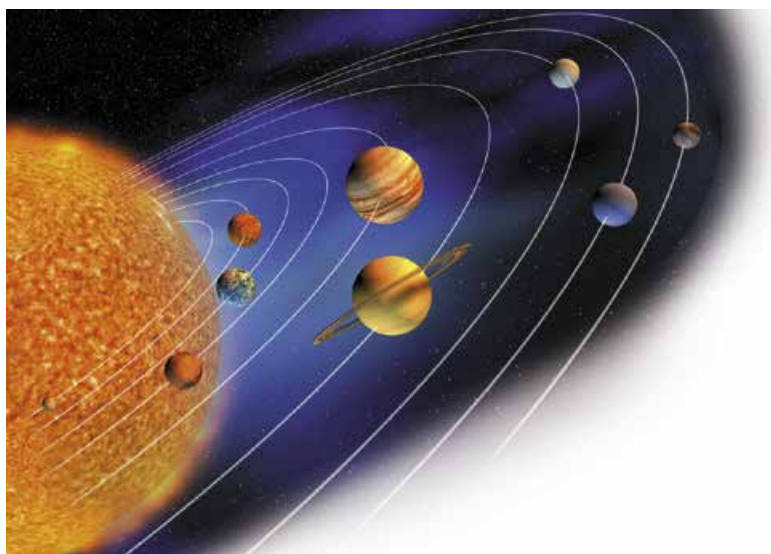
4. Послухайте, які назви мають планети Сонячної системи. Скільки всього їх?

По порядку всі планети
Назвє будь-який із нас:
Раз — Меркурій,
Два — Венера,
Три — Земля,

Чотири — Марс.
П'ять — Юпітер,
Шість — Сатурн,
Сім — Уран,
За ним — Нептун.

5. Це — модель Сонячної системи. Навколо чого обертаються планети? Яку форму мають планети і Сонце? Дізнайтеся, як називають нашу Галактику.

Думав давній астроном,
Що на небі молоком
Хтось колись позначив шлях
І нічний розвіяв жах —
Чудернацька тактика!
Це ж бо є Галактика!

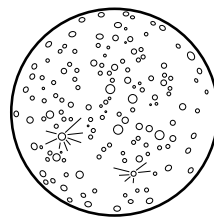
За Анною Розенбуш

Наша Галактика —

6. *Попрацюйте парами.* Послухайте вірші, розфарбуйте планети. Вивчіть напам'ять вірш на вибір. Розкажіть його в особах за можливості.

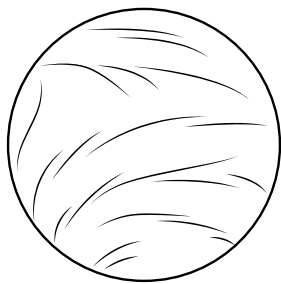
МЕРКУРІЙ

— Ти близько до Сонця, товаришу мій? —
Спитала Венера-сусідка.
— Мабуть припікає у п'яти тобі,
Тому і кружляєш так швидко?

ВЕНЕРА

Планета Венера — «сестричка» Землі,
Проте лише розміром схожі вони.
Бо Сонце близьенько, немає води,
І жити на ній не зможемо ми.

ЗЕМЛЯ

Блакитні простори, зелені ліси...
— Ніде не побачиш такої краси...
Ти наша домівка, плането Земля,
Приваблива зблизька і гарна здаля.
Чудуються інші планети: — Це диво!
Яка ж ти, сестричко, блакитно-вродлива!

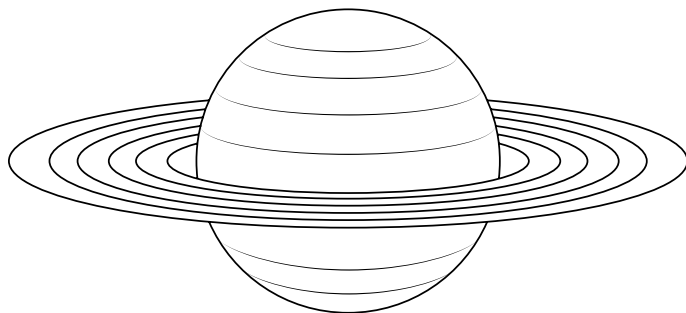
НЕПТУН

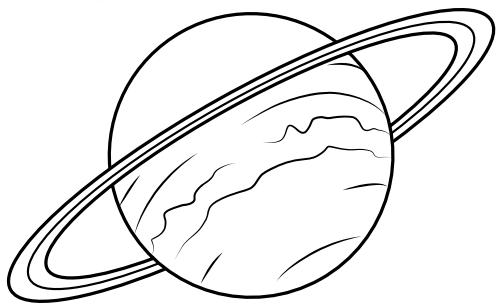
— Всі кажуть, що я — планета буранів,
Вітрів, і штормів, і страшних ураганів.
Але ж і мені треба чимось займатись,
Не завжди у космосі є з ким погратись.

САТУРН

Раз Сатурн, об'ївшись тортом,
Вирішив зайнятись спортом.
Крутить кільця без кінця,
Щоб мати вигляд молодця.
А сусід Уран регоче:
— Струнким стати братик хоче!

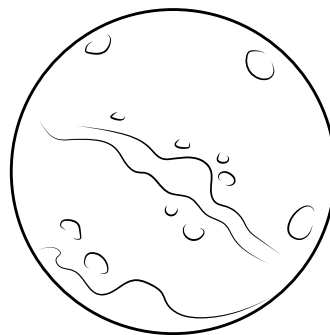

УРАН

— Я зовсім не ледар, — Уран запевняв. —
А вдачу таку від народження мав.
Лежу я на боці, бо важко мені:
Летіти доводиться навіть у сні.
Проте я чудове забарвлення маю
І синьо-зеленим у небі кружляю.

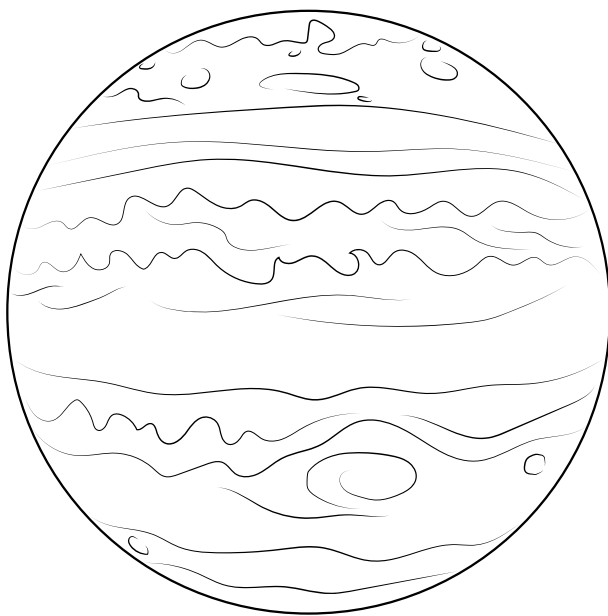
МАРС

— Грізний Марсе вогняний, світиш уночі,
Чи на когось розлютивсь, в небі летючи?
— Та секрет твій знаю я! Друже, охолонь!
То простісінька іржа, а не страшний вогонь!

ЮПІТЕР

— Я найбільший серед вас, —
Так Юпітер вихвалявся. —
Наче Сонце, я великий,
Є супутників без ліку.
Кільця є, як у Сатурна,
Урагани, як в Нептуна!
І промовила Земля:
— Так, ти, брате, не маля...
В тебе є всього багато,
Лиш життя нема де взяти.
Роздивись свої простори —
Де моря, ліси чи гори?
Припини себе хвалити,
З іншими навчись дружити!

Сонце-Мати усміхнулось:
— Я планети всі люблю,
Світло я усім даю.
Хоч ти перший, хоч останній —
Всіх люблю вас до нестями!

За Діаною Безносенко

7. На якій планеті живемо ми? Послухайте вірш. Доповніть його розповідями про те, що ще цікавого є на нашій планеті.

НАША ПЛАНЕТА — ЗЕМЛЯ

Наша планета — Земля,
Щедра вона і багата,
Гори, ліси і поля —
Наша домівка, малята.
Сонечко рано встає,
День промінцями засвітить,
Все, що навколо твоє,
Слід берегти і любити.
Пильно навколо дивись,
Оберігай кожну гілку.
Пісні у пташки учись,
А працьовитості — в пчілки.

Марія Познанська

8. Виготуйте «модель» Сонячної системи за зразками або власним задумом. Використовуйте кольоровий пластилін або пластичну глину. Фантазуйте!

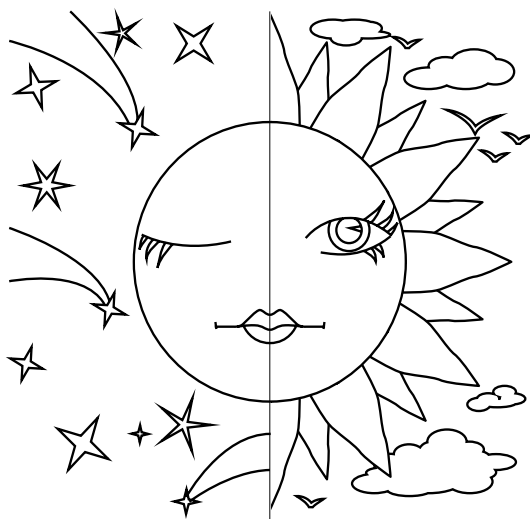
ЧОМУ БУВАЄ ДЕНЬ І НІЧ?

1. Відгадайте загадки. Розфарбуйте праву частину малюнка правою рукою, а ліву — лівою.

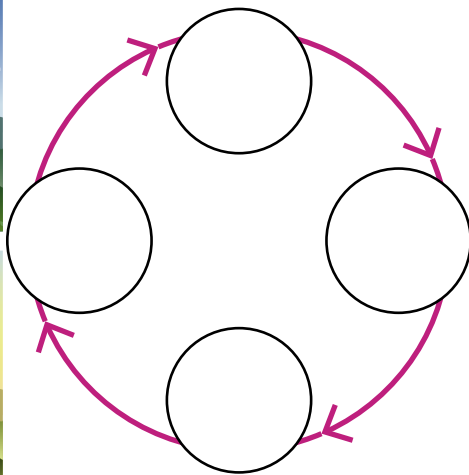
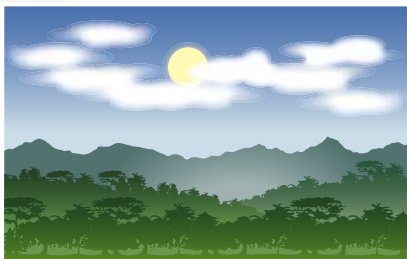
Вечір серпанком землю вкриває,
Навколо все стихло, усе засинає.
Вечір веде за собою сестричку —
Місячну, зоряну панночку _____.

Завітав до тітки-Ночі,
Позіхнув, розплющив очі.
Всіх скликає на сніданок,
Прокидайтеся, вже _____.

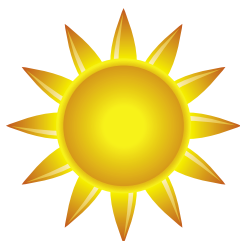
Дивний гість прийшов на ґанок,
Ще й замовив на сніданок
Темряви і трохи ночі.
Як поїв — розплющив очі _____.

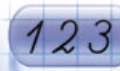
2. Покажіть стрілочками місце кожної частини доби.

3. Розгадайте ребус. Запишіть або надрукуйте розшифроване слово.

”

4. Доповніть вірш словами привітання. А як ви вітаєтеся ввечері?

«_____» — мовлю за звичаєм.

_____ кожному зичу я.

«_____» — людям бажаю,

«Вечором добрим» стрічних вітаю.

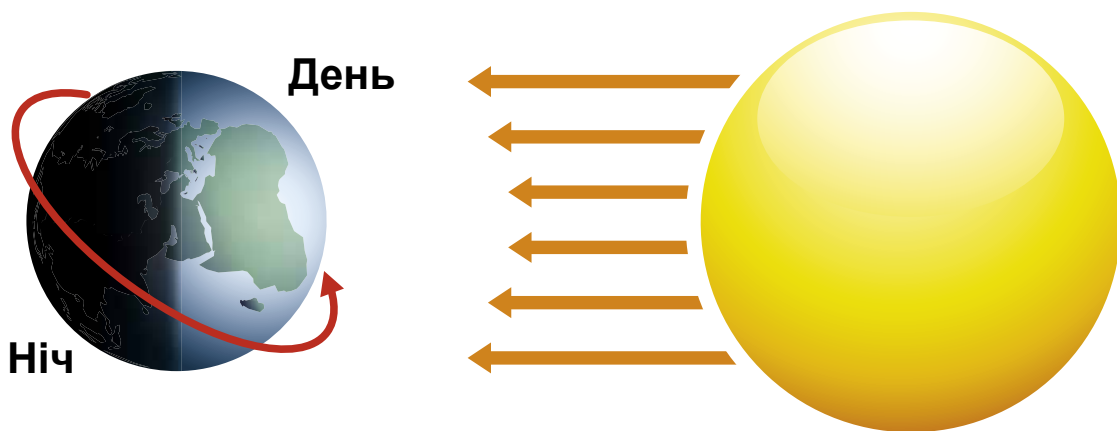
І посміхнуться у відповідь люди, —
Добрі слова ж бо для кожного любі.

Владлен Бірюков

Доброго ранку

Доброго дня вам

5. Розгляньте схему. Що кругле й жовте? А блакитно-зелене? Що показує червона стрілка? Спробуйте пояснити, чому день змінює ніч, і навпаки.

6. Змодельуйте, як змінюється ніч на день на планеті Земля. Для цього покрутіть глобус і одночасно спрямуйте на нього промінь ліхтарика. Відновіть речення.

На освітленому боці глобуса буде _____, а на затемненому — _____.

7. Скажіть навпаки за зразком.

Далекий — близький.

Світло — _____.

Яскрава — _____.

Ніч — _____.

Велика — _____.

Полетіти — _____.

Відоме — _____.

Підніматися — _____.

8. Послухайте казку. Про що вона? Хто вночі не спить? А хто бачить сни?

ЧАРІВНИЦЯ НІЧ

Тільки-но втомлене за день сонечко вкладається посеред рожевих хмарок спати, на землю опускається зіроока Чарівниця Ніч. М'якими теплими крилами вона обіймає все живе. Одразу стає зовсім тихо. З'являється Місяць у небі й освітлює все навколо: виблискує сріблом річка в його сяйві, світиться різнобарвними вогниками роса на травах і листочках дерев, голубими стають ліси й поля.

У затишному дуплі перестають вовтузитися маленькі білченята. Укрившись пухнастим маминим хвостом, засинають. Зайчик під кущиком, у теплій ямці, опускає вушка і заплющує очка. Олень п'є воду з лісового озерця, підводить голову й прислухається... Ні, жодної небезпеки! Спокійно йде в глиб лісу. До нього озивається спросоння якась пташка й затихає.

Білі тумани прокидаються й тягнуться від річки на левади. А там, у росяній траві, тисячі маленьких коників грають на своїх казкових скрипочках...

І нічні метелики кружляють у дивовижному танку між небом і лугом. До них приєднуються, вистрибуючи з квітів, крихітні казкові чоловічки у прозорих накидках-павутинках. Вони перелітають з квітки на квітку, з травинки на травинку. Їх дедалі більше. Вони плавно кружляють під звуки нічного вальсу.

Казковий Дідусь Світлячок поспіхом запалює своїм ліхтариком вогники. Від того світлішає, так ніби зірочки світяться у траві. А скрипочки трав'яних коників грають-виграють. І прозорі казкові Феї танцюють разом з нічними метеликами серед квітів.

А Чарівниця Ніч, усміхаючись, виймає й виймає зі складок свого вбрання добрі сни. Вони летять до людей. І діти та дорослі усміхаються сном.

Та ось Чарівниця Ніч легенько змахує крилами й повільно здіймається із землі вгору. Вкладаються у траву тумани, затихає казкова музика. Втомлені коники-музиканти вкладають у футлярчики свої маленькі скрипочки. І коли нарешті на небі знову з'являється бадьоре і вміє сонечко, на траві блищать покинуті нічними метеликами прозорі накидки-павутинки...

Якщо хтось із вас уранці побачить їх у траві, то знайте, що саме цієї ночі тут був Місячний карнавал...

Віра Оберемок

ЛЕТИМО НАЗУСТРІЧ ЗІРКАМ

1. Послухайте вірш. Яке завдання мають виконати малята, коли вирушать у подорож на ракеті?

ЗБИРАЄМОСЯ В ПОЛІТ

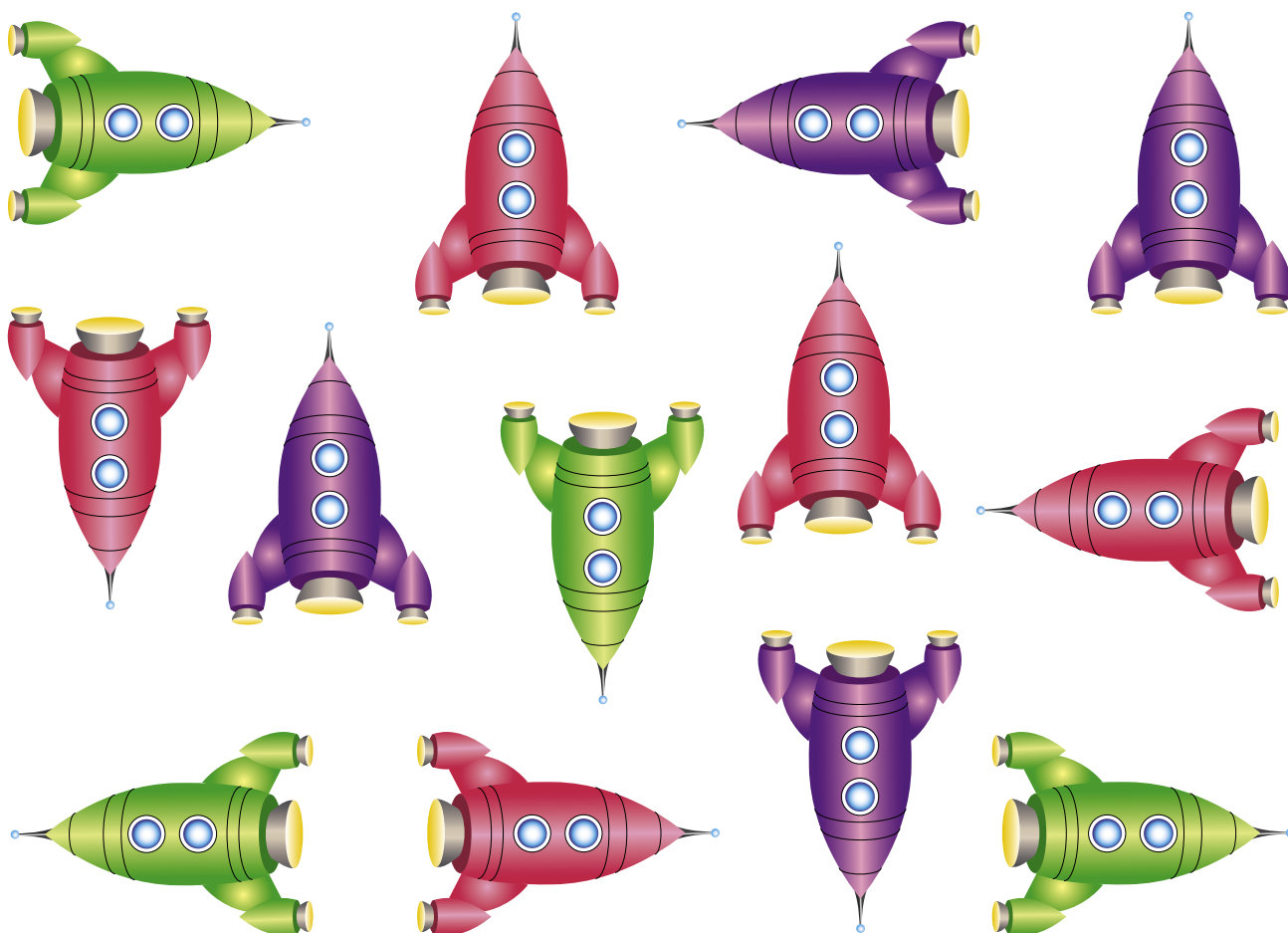
Ми сідаєм до ракети,
Щоб відкрити нові планети.
Іграшки за нами вслід:
— Хочем також у політ.
— Одягайся, лялько Люда,
Бо в польоті зимно буде.
Не забудь про рукавички
І закутай шарфом личко.
А веселий Буратіно
Сам дереться до кабіни,
І висить-хитається —
Носик не вміщається.
Зайчик скаче: — Любі діти,
Хочу з вами я летіти.
На ракеті ловко
Утікає од вовка!
Сірі мишки засміялись:
— Ми літати — не боялись,
Висота — красаота:
Аніякого кота!
Хоч сама літати вміє,
Крякче качечка, радіє,
— На ракеті покатаюсь,
В Морі Ясності скупаюсь!

А ведмедики-близнята
Теж бажають політати.
Щоб у небі подивиться,
Де Велика Ведмедиця.
Тут ревти корівка стала:
— Я ще зроду не літала,
Повезіть мене на Марс, —
Молочка я дам для вас.
Шість матрешок стали в ряд,
Наче вийшли на парад:
— Почекайте, не летіть!
Одне місце нам лишіть.
Слоненятко умовля:
— Зовсім я іще маля,
Невеличкий я на зріст,
Посадіть хоча б на хвіст.
— Між зірок, — пищать білчата, —
Хочем рік Новий стрічати.
Назбираєм там для всіх
Ми горішків золотих.
Двом собачкам наш Тодось
Шлеми одягає...
Жаль: «Ракета» — пилосос,
В небо не злітає.

Грицько Бойко

2. **Попрацюйте парами.** Полічіть ракети самостійно. Запишіть результати. Перевірте одне в одного правильність виконання завдання.

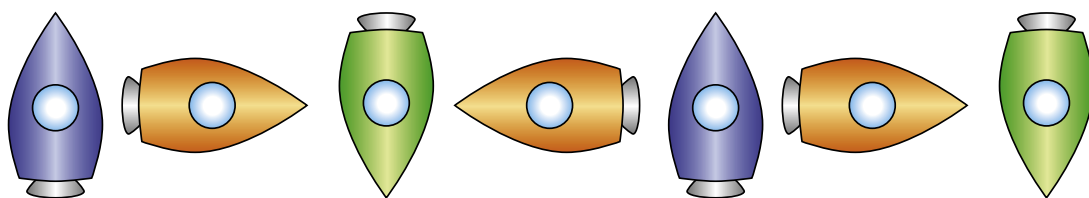
Летять праворуч ☐

Летять угору ☐

Летять ліворуч ☐

Летить униз ☐

3. Домалюйте наступну ракету.

4. Розгадайте ребуси. Що в них спільного? А відмінного? Запишіть або надрукуйте розшифровані слова.

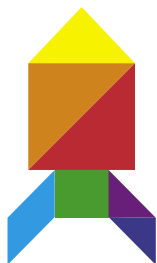
””

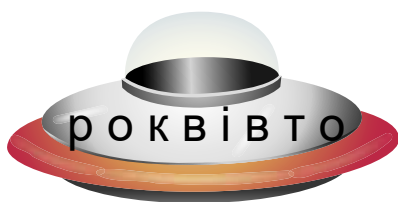
ЕТА

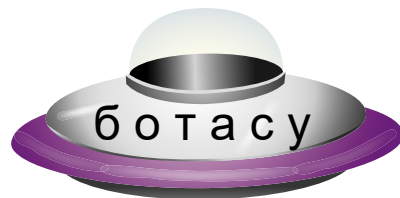

5. Відтворіть ракети з танграму або створіть за власним задумом.

6. Надрукуйте назви днів тижня. Скільки їх? Назвіть по порядку. Назви якого дня тижня не вистачає?

7. Вивчіть вірш напам'ять. Який день тижня найчастіше є вихідним? А які ще дні можуть стати вихідними?

СІМ ДНІВ

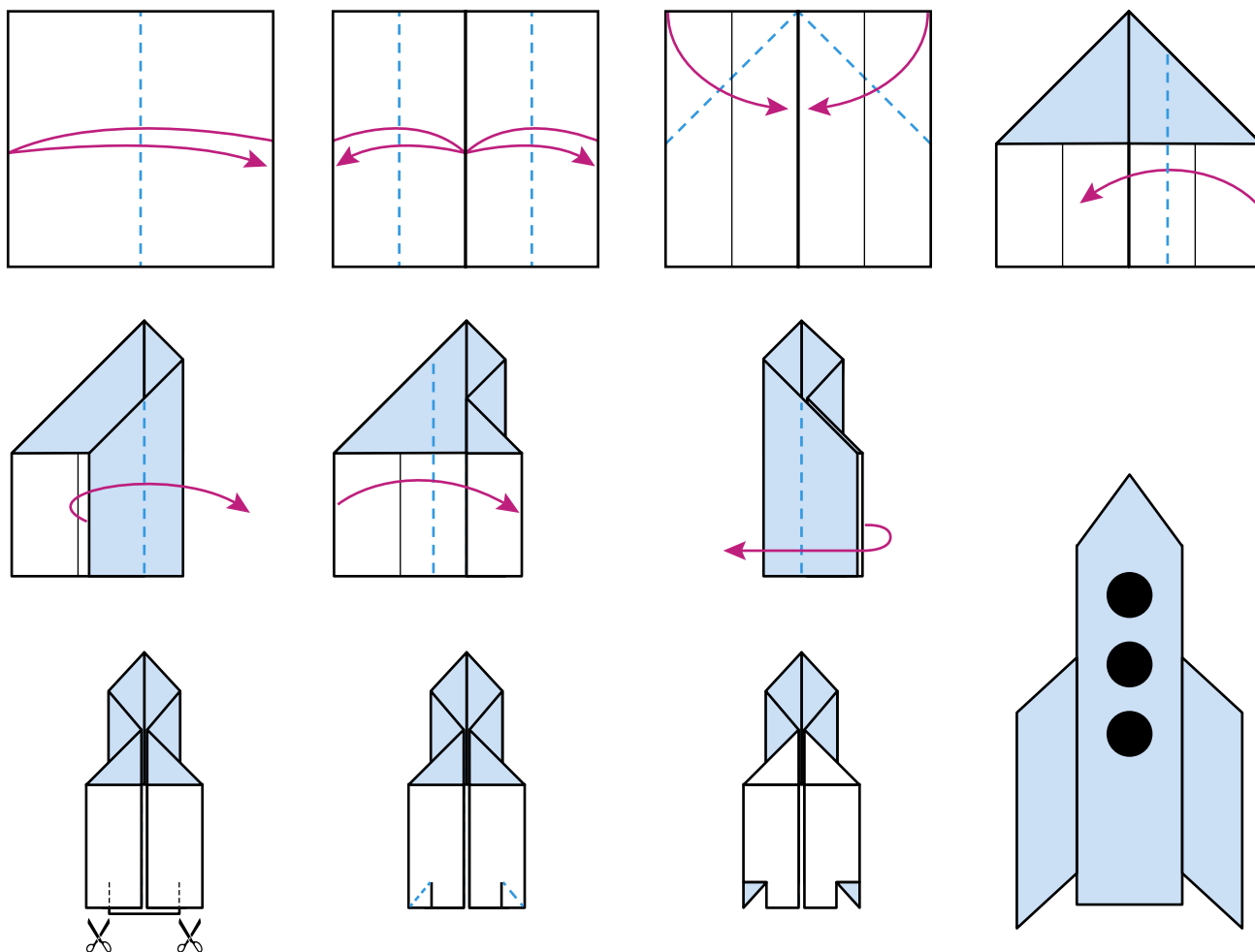
Днів у тижні рівно сім —
Назви вивчимо усі.
Понеділок — перший день,
А за ним вівторок йде.
Далі середа, четвер —

Твердо знаю я тепер.
Після п'ятниці — субота,
Де кінчається робота.
Ну, а сьомий день який?
Та звичайно ж — вихідний.

Володимир Слєпцов

8. Виготуйте ракету за зразком чи власним задумом.

Матеріали та інструменти: кольоровий папір, простий олівець, ножиці, клей, кольорові олівці.

ЗИМОВІ СВЯТА МИ ЧЕКАЄМ МИКОЛАЯ!

1. Послухайте вірш. Яким святом розпочинає зима свій календар?

СВЯТИЙ МИКОЛАЙ

Нічка зорі розсипає,
Тихо-тихо сніг лягає,
Він до кожного віконця
Диво-дивне наближає.
І Андрійко, і Марійка,
Кожен з них чудес чекає,
Бо готуються зустріти
Час Святого Миколая.
Знають діти: Миколай
Добрих, чемних поважає,
Гарним дітям у панчішку
Він дарунок укладає.
Хто не слухав — тому різку
Під подушкою ладнає.

Микола Яременко

2. Послухайте легенди про Святого Миколая. Що в них різне? А що їх об'єднує?

СВЯТИЙ МИКОЛАЙ

Українська легенда

То було дуже-дуже давно. Жив в однім краю, служив Господу Богу і людям єпископ Миколай. Усі знали, який він добрий та щедрий. Ще змалечку він ніколи не проходив повз людське горе. Був дуже тихим і незлостивим. Шанував своїх батьків. Молився, щоб у світі було більше справедливості, миру, добра й милосердя.

Коли не стало батьків, Миколай роздав своє майно людям, а сам став священиком. Він зробив багато добра за своє життя. А що не хотів наживати слави на чужому горі, то робив усе таємно.

ХТО ТАКИЙ СВЯТИЙ МИКОЛАЙ?

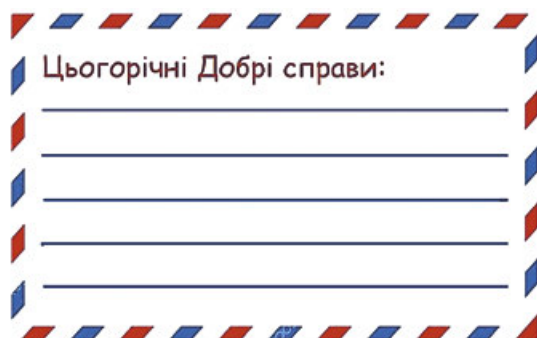
Італійська легенда

Дуже давно в Італії жив хлопець на ім'я Миколай. Одного разу він дізнався, що на околиці міста живе бідна дівчина, яка не може вийти заміж тільки тому, що не має посагу.

Хлопець вирішив допомогти дівчині. Уночі він непомітно підкинув пакунок із грошима їй у вікно. Після того всі люди в місті вирішили, що янгол спустився з неба й допоміг закоханим. Це була найщасливіша подія в житті Миколая, він

зрозумів, що його призначення — робити добро. Ще багато добрих справ зробив Миколай, але нікому про це не розповідав. Коли італійці дізналися, хто насправді цей добродій, то стали називати його Святим.

3. Послухайте або прочитайте вірш. Створіть листівку-прохання до Миколая.

ПРОХАННЯ ДО МИКОЛАЯ

Миколаю Святий,
Миколайчику!
Не для себе прошу я,
Для зайчика,
Бо про мене дбає
Родинонька,
Ну а він, мабуть,
Сиротинонька.
У садочок прибігав —
Хвіст куценський —
Та від холоду тремтів —
Був босенький.

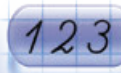
Чоботята подаруй
Ти м'якенькі,
Щоб було йому у лапки
Тепленько.
Усміхнувся Миколай,
Миколайчик:
— З подарунком буде
Хлопчик і зайчик,
Та благословенна
Родинонька,
Де зростає чуйна
Дитинонька.

Леся Вознюк

4. Улюбленим святом дорослих і малечі є Новий рік. Відгадайте, про які роки ця загадка.

З неба падають сніжинки,
Люди всі несуть ялинки.

Рік _____ кудись утік —
Так приходить _____ рік!

5. Продовжте рядки вірша, дібравши слова із центрального стовпчика. З'єднайте ці слова з питаннями, на які вони відповідають.

Падають _____,

Застеляють шлях.

Сяє в нас _____

В золотих вогнях.

Разом прикрашали

Залу залюбки.

Раді тата й _____,

Раді малюки!

В нас гостей багато

В цей _____ день!

Новорічне свято

В кожен дім _____!

Ірина Лівобережна

іде

ялинка

сніжинки

чудовий

мами

новорічне

х т о?

щ о?

я к и й?

я к е?

щ о р о б и т ь?

6. Послухайте вірш. Скільки в ньому імен хлопчиків? А дівчаток?

МАСКАРАД

І веселий, і багатий
На загадки маскарад.
Спробуй-но когось впізнати
Серед гарних цих звірят.
Всі вони такі пухнасті,
Всі вони такі смішні:

Де Маринка, а де Настя?
Як дізнатися мені?
Колобок, Зайчата, Гномик...
Аж ніяк не розберусь,
Хто з них Вова, а хто Рома,
Хто Василько, хто Петрусь.

Анатолій Анастасьєв

Імен дівчаток

Імен хлопчиків

Підготуйтеся до письма. Випишіть з тексту вірша:

Дівчатка: *Настя,*

Хлопчики:

7. Послухайте або прочитайте та відгадайте загадку.

Що за гостя в нас така
І зелена, і струнка?
Сяє зірка угорі,

На гіллячках — ліхтарі.
І ростуть на ній не шишки,
А цукерки і горішки!

8. На другій ялинці намалюйте на 2 кульки більше, ніж на першій. Розфарбуйте ялинку. Скільки кульок на кожній ялинці? Заповніть клітинки.

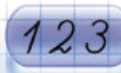
--	--

--	--

9. **Попрацюйте групами.** Виготуйте з кольорового паперу прикраси для новорічної ялинки.

Матеріали та інструменти: кольоровий папір, ножиці, простий олівець, лінійка, клей, лелітки або інші матеріали.

НА ГОСТИНУ ДО КОЛЯДКИ

1. На яке зимове свято українці співають веселих колядок?

РІЗДВЯНІ АНГЕЛИ

Ангели різдвяні
В вишині небесній
Цокали у цоки
Срібно і чудесно.
Крильця золотисті,
Щирі оченята...
Ангели співали
Про Різдво малятам.
Цокали у цоки
Від хати до хати.
Вибігали діти
Ангелів вітати.
А вони — ген-ген де,
По сніжку порипали.
Срібні цоки діткам
Зорями розсипали.

Леся Вознюк

2. Вивчіть напам'ять цю колядку або доберіть іншу. Заспівайте її своїм рідним та гостям на Різдво.

Коляд-коляд-коляда,
Хай обходить вас біда.
І нехай на ваш поріг
Прийде радість в Новий рік.

Щоб в добробуті цвіли,
Щоб щасливо ви жили,
І щоб рік цей молодий
Вам був кращий за старий.

Друзів зичимо багато;
Щоб у будні та на свято
Ваші гнулися столи.
Щоб здорові всі були!

Дарія Гордійко

Олена Ревуцька. Колядки

3. Колядки та щедрівки — це українські народні обрядові пісні. Співають їх у різний час. Колядки виконують на Різдво — 7 січня, а щедрують напередодні старого Нового року — 13 січня. У колядках прославляють народження Христа, а щедрівками бажають добробуту родині, багатого врожаю. Є ще **засівальні пісні**. Їх співають уранці 14 січня, на свято Василя. Ось одна з них.

Сійся, родися,
Жито, пшениця,
Всяка пашниця:
Зісподу корениста,
Зверху колосиста.
Будьте зі святом здорові,
З Новим роком
Та Різдвом Христовим!

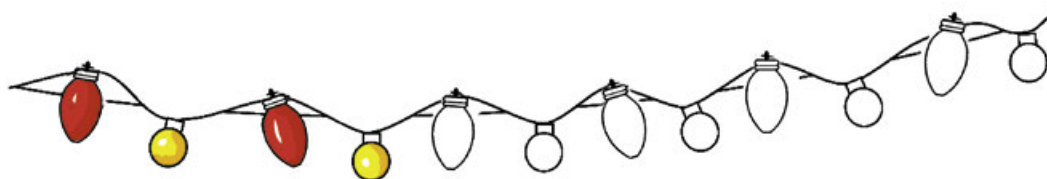

4. Підготуйтеся до письма. Назвіть та запишіть. Чи все вдалося?

один	багато	багато	один
віз		міста	
зима		ковзани	

5. Продовжте ряд, зберігаючи послідовність. Заповніть клітинки.

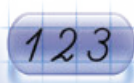

Скільки на гірлянді червоних лампочок?

Скільки жовтих?

Скільки всього лампочок на гірлянді?

			+		=		

ПРО ЗДОРОВ'Я ДБАЄМО, ДУЖИМИ ЗРОСТАЄМО. ЯК УБЕРЕГТИ ЗДОРОВ'Я ВЗИМКУ?

1. Послухайте або прочитайте вірш. Чому почервоніли носики в дівчатків?

МОРОЗЕЦЬ,
МОРОЗЕЦЬ!

Морозець, морозець!
Не щипай за щічки.
Теплі валянки у нас,
Шубки й рукавички.
Морозець, морозець!
Плещемо в долоні.
У дівчаток і хлоп'ят
Носики червоні.

Грицько Бойко

2. Позначте, хто з дітей правильно вдягнений відповідно до зимової погоди.

3. Чому взимку не мерзне білочка? Послухайте та розкажіть.

БІЛОЧКА

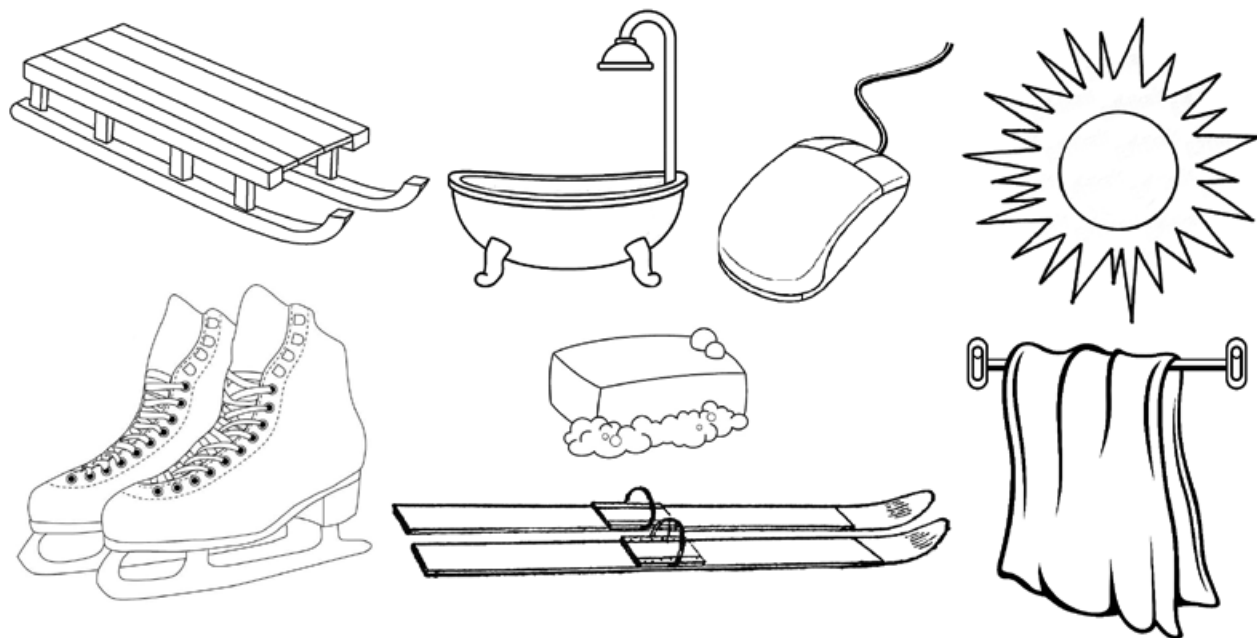
— Де ти, білочко, живеш?
Що ти, білочко, гризеш?
— У зеленому ліску,
У дуплі, у соснячку.
Я гризу горішки,
І гриби, і шишки.

— А в морози люті, злі
Ти не мерзнеш у дуплі?
— Мене добре зігрів
Моя шубка хутрова,
І тому зимові дні
Мені зовсім не страшні.

Галина Демченко

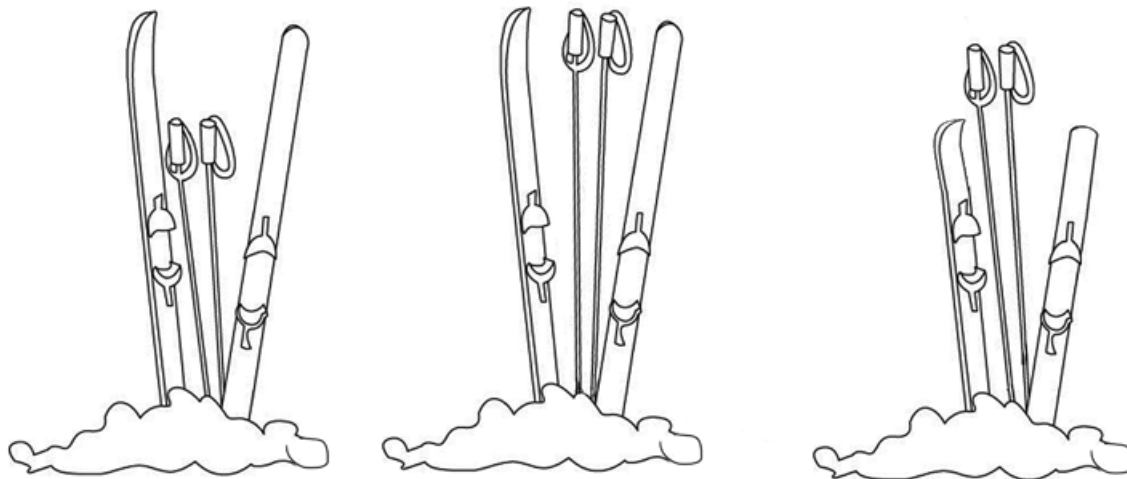
4. Розфарбуйте предмети та об'єкти, які допоможуть вам у загартуванні.

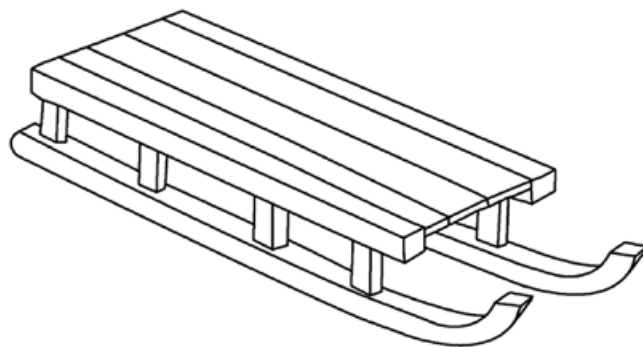
5. Допоможіть дітям вибрати безпечне місце для розваг узимку. Закресліть небезпечні місця. Дофарбуйте безпечні місця.

6. Знайдіть і розфарбуйте малюнок, на якому лижі довші за лижні палки.

7. Розфарбуйте дощечки санчат так, щоб жовта була посередині, крайні — червоними, а зеленими — ті, що між червоними й жовтою.

8. Послухайте вірш-смішинку. За бажання вивчіть його напам'ять.

ПРО СТАРЕНЬКІ КАПЦІ

У старої бабці
Миші вкрали капці.
Потягли не в нірку —
На льодову гірку.
Гей, мишва-малята,
Маєте санчата!
Ми старенькій бабці
Купим інші капці —
Теплі-теплі, на хутрі,
І не скажем, де старі!

Галина Малик

ЗА ЩО МИ ЛЮБИМО ЗИМОВІ КАНІКУЛИ?

1. Незабаром настануть зимові канікули. Послухайте вірш. Розкажіть про свої плани на відпочинок.

ЗИМОВІ КАНІКУЛИ

Канікули, канікули —
Веселоців пора.
Надворі забавляється
Щаслива дітвора.
Мчать із гірки на санчатах,
І на лижах швидко.
Напустивсь сніжок лапатий,
Що й лижні не видко.
Ось сніговика зліпили,
Змogli рукавички.
Від легкого морозцю —
Рожевіють щічки.

Ярослава Варченко

2. На прогулянці у сніжну погоду зліпіть снігову бабу, як у вірші. Навчіться її малювати.

СНІГОВА БАБА

Що за гамір? Що за гра?
Ліпить бабу дітвора!
Ой же, баба снігова,
Біла в баби голова.

Ой, у баби горб на спині
І ломака он яка!
Ніс у баби з картоплини.
Рот у баби з буряка!

Марійка Підгірянкa

3. **Попрацюйте парами.** Що було спочатку? А що — потім? Пронумеруйте та розкажіть.

☐

☐

☐

☐

4. **Підготуйтеся до письма.** Прочитайте слова. Складіть і запишіть з ними «зимові» сполучення слів.

Біла

Білий

Біле

Білі

5. Допоможіть відредагувати тексти. Які букви «заблукали»? Обведіть їх.

Жили собі Лід та Жаба.
Спекла якось Жаба колосок.
А він скік-поскік та й утік!

Б В Д Г Л Ж П

Посадив Лід річку. Виросла
річка велика-превелика.

Б В Д Г Л Ж П

6. Пограйте разом у театр. Театралізуйте фрагмент зимової казки Наталі Забіли «Рукавичка».

Дійові особи: Автор, Внучка, Дід, Песик, Мишка, Зайчик, Білка, Лисичка, Кабан, Куниця, Їжачок, Ведмідь.

По ялинку внучка з дідом
Йшли по лісі навмання.
А за ними бігло слідом
Довговухе цуценя.
Задивилась, мабуть, внучка
На ялинку, на сосну
І зронила якось з ручки
Рукавичку хутряну.
Рукавичка невеличка
На снігу собі лежить.
Раптом мишка тишком-нишком
З нірки вилізла й біжить.
— Ну й хатинка! Ну й дивинка!
Відгукнися — хто тут є?
Тільки голосу з хатинки
Щось ніхто не подає.
Влізла мишка в рукавичку
І сама в ній стала жити.
Раптом зайчик-побігайчик
З-під ялиночки біжить.

— Ну й хатинка! Ну й дивинка!
Відгукнися — хто тут є?
Чує зайчик — із хатинки
Хтось там голос подає:
— Є тут мишка-гострозубка.
Ну, а ти хто? Що за гість?
— А я зайчик-побігайчик
Довгі вуха, куций хвіст!
Вліз і зайчик в рукавичку,
Стали вдвох у хатці жити.
Раптом білка — стриб із гілки!
Та по стежечці біжить.
— Ну й хатинка! Ну й дивинка!
Відгукнися — хто тут є?
Чує білочка — з хатинки
Хтось там голос подає:
— Є тут мишка-гострозубка,
Є тут зайчик — куций хвіст!
— А я білка — тепла шубка,
Невеличка я на зріст!

Малюнки Дмитра Шавикіна

Влізла й білка в рукавичку,
Стали втрюх у хатці жить.
Глядь, поглядь, аж ось лисичка
Попід соснами біжить.
— Ну й хатинка! Ну й дивинка!
Відгукнися — хто тут є?
Чує лиска — із хатинки
Хтось там голос подає:
— Є тут мишка-гострозубка,
Є тут зайчик — куций хвіст,
Є тут білка — тепла шубка.
Ну, а ти хто? Що за гість?
— Хто ж не зна мене, лисичку,
І вигадливу, й метку? —
Влізла й лиска в рукавичку,
Примостилась у кутку.
Ще й кабан прибіг ікластий,
І куниця, й їжачок.
Тут і голці ніде впасти!
Скільки сміху й балачок!
Рукавичка невеличка
На снігу собі лежить.
А з барлогу на дорогу
Вийшов заспаний ведмідь.
— Що за зборище зібралось?
Що за хата? Хто тут є?
Хто здійсмає сміх та галас,
Зовсім спати не дає?
— Є тут мишка-гострозубка,
Є тут зайчик — куций хвіст,
Є тут білка — тепла шубка,
Та малесенька на зріст.
Ще й лисиця є, сестриця,
І вигадлива, й метка,
Є кабан, їжак, куниця.
Ну, а хто це нас ляка?
— Я ведмідь, я хочу спати,
Сміху-жартів не люблю!
Сяду я на вашу хату,
Всіх вас разом розчавлю!
Злий ведмідь гарчить, лютує,
Ломить всі куці підряд.

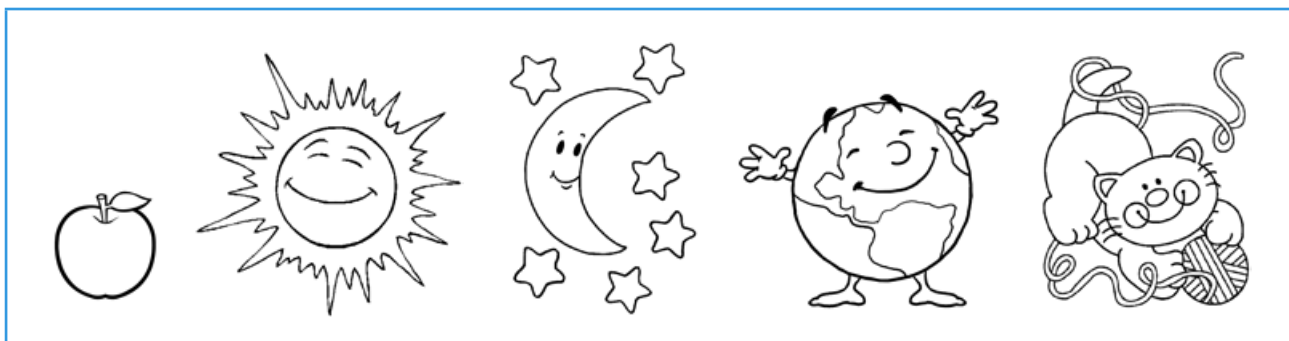
Що робити? Хто врятує
Переляканих звірят?!
А тим часом дід та внучка
Вже ялинку принесли.
Так у внучки змерзла ручка,
Що аж зашпори зайшли.
— Рукавичка де ж поділась?
Загубила!.. Ай-ай-ай!
Побіжи, мій песик милий,
Рукавичку відшукай!
Песик дівчинку послухав,
Хвіст — угору, в землю — ніс,
І примчався скільки духу
На те саме місце в ліс.
Рукавичка, як живая,
Ходить ходором, тремтить.
А до неї підступає
Розлютований ведмідь.
Як загавкав пес на нього —
Аж ведмідь оторопів,
Зразу втік і до барлога
Причвалав і захопив.
Тут звірята всі зраділи,
Стали песика хвалить,
Що прогнав ведмедя сміло,
Не злякався ні на мить.
Каже песик: — Дуже прошу
Інше мешкання знайти.
Треба дівчинці хорошій
Рукавичку віднести.
— А хіба ж це рукавичка?! —
Загукали всі. — Невже?!
В нас нема такої звички
Забирать собі чуже!
Всі ми підемо з тобою
Рукавичку повернуть! —
І веселою юрбою
Звірі вирушили в путь.
До дівчатка за хвилинку
Рукавичку віднесли,
І всі разом круг ялинки
Танцювати почали.

ЧИСЛА В МОЄМУ ЖИТТІ

ОДИН, АБО ОДИНИЦЯ

1. Розфарбуйте ті об'єкти, які існують лише по одному.

2. Прочитайте слова. Спробуйте їх змінити за зразком.

Квітка — квіти

Хмара — _____

Зоря — _____

Дитина — _____

3. Підготуйтеся до письма. Утворіть сполучення слів.

Один _____

Один

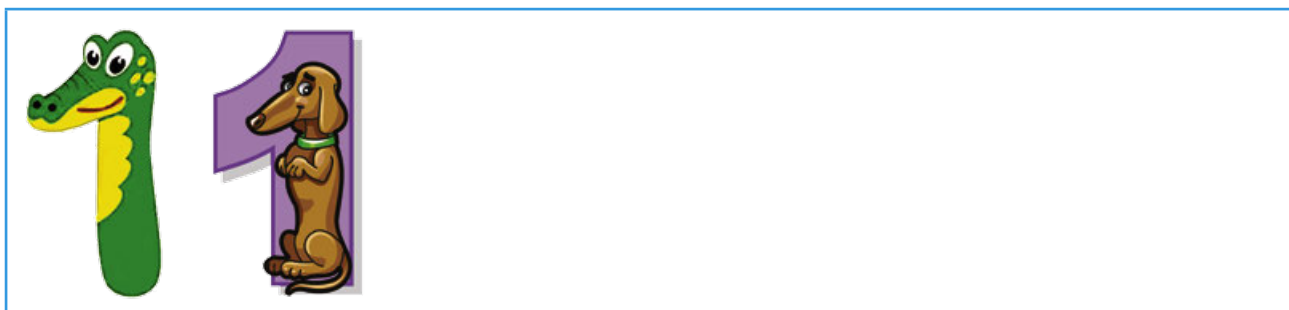
Одна _____

Одна

Одне _____

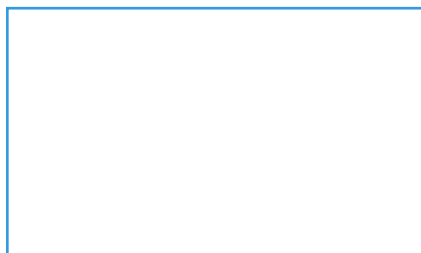
Одне

4. Створіть за зразками фантастичну істоту, схожу на одиницю.

ПОДИВІТЬСЯ — ОСЬ І ДВА, ЦИФРА ДУЖЕ ЧЕПУРНА

1. Послухайте вірш і запишіть або намалюйте те, що найчастіше буває в парі.

Дві сестриці, дві руки
Шиють, сіють, риють,
Полють, скопують грядки,
Одна одну миють.

Місять тісто дві руки
Разом — права й ліва.
Попливеш серед ріки —
Воду б'ють сміливо.

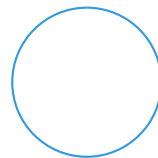
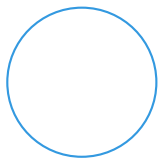
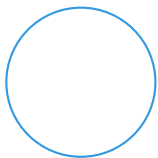
*Самуїл Маршак,
переклад Наталі Забіли*

2. Поставте по дві точки на кожному малюнку:

одну в колі,
другу поза колом,

обидві в колі,

обидві
поза колом.

3. Створіть за зразками фантастичну істоту, схожу на двійку.

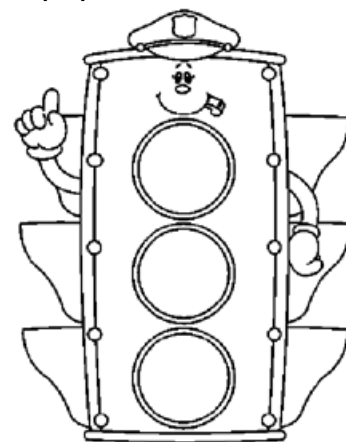

ЦИФРА ТРИ — ДВА ПІВКІЛЬЦЯ. СКРІПЛЕНІ, ЗДАЄТЬСЯ. ПОДИВИСЯ: ЦИФРА ЦЯ НАЧЕ ЗМІЙКА В'ЄТЬСЯ

1. Послухайте або прочитайте вірш. Розфарбуйте світлофор.

Три світла в світлофора є,
І кожне з них наказ дає:
Червоне світло каже: — Стій!!!
А жовте: — Ще не можна...
Зелене каже: — Їдь мерщій!
І слухається кожний.

Самуїл Маршак, переклад Наталі Забіли

2. Познач ✓ тих героїв, яких у казках по троє.

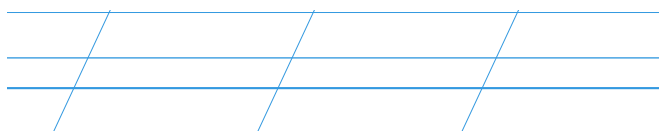
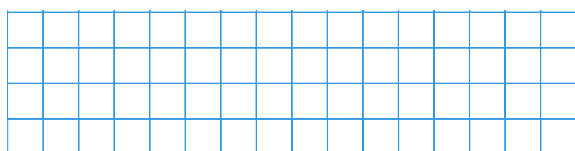

☐

☐

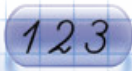
☐

☐

3. Накресліть геометричну фігуру, у якої три сторони і три кути. Запишіть її назву.

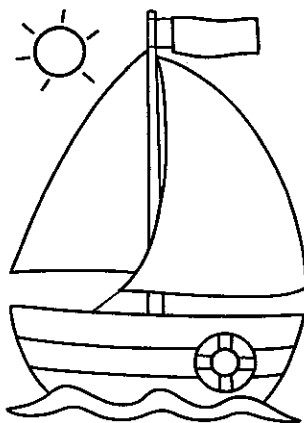

4. Створіть за зразками фантастичну істоту, схожу на трійку.

А Ось ЧОТИРИ, ДУЖЕ СХОЖА НА ВІТРИЛО

1. Відшукайте у всіх вітрильниках цифру чотири. Наведіть її. Розфарбуйте вітрила.

2. Послухайте або прочитайте вірш. Обведіть усі зображення, які мають по чотири елементи.

Чотирикутна хата ця.
Чотири ніжки у стільця
І по чотири ніжки
У мишки і у кішки.

В машині четверо коліс,
Одягнених у гуму.
Вони промчати можуть скрізь
І швидко, і без шуму.

Самуїл Маршак, переклад Наталі Забіли

3. Де у природі трапляється число чотири? Поміркуйте. Наведіть свої приклади.

4. Надрукуйте за зразком.

ОСІНЬ

ВЕСНА

ЗИМА

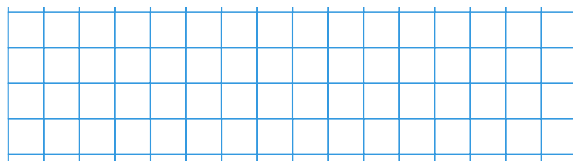
ЛІТО

ВОСЕНИ

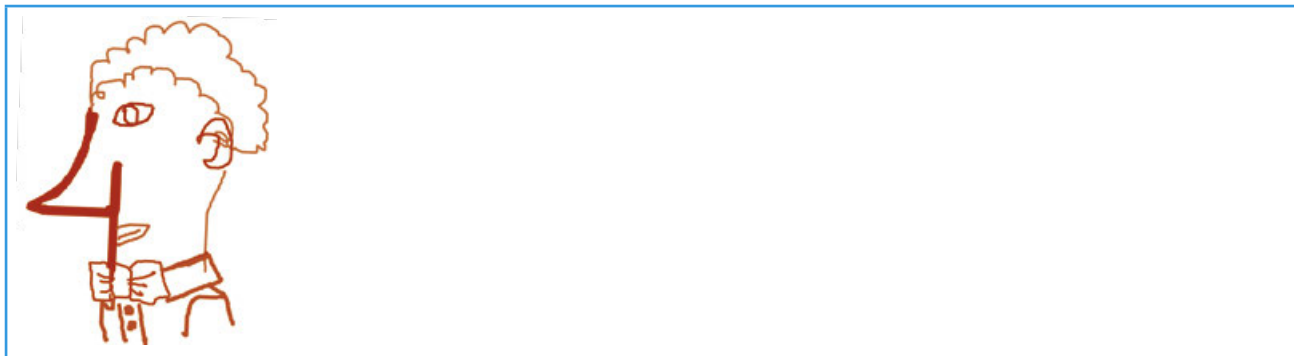
5. **Підготуйтеся до письма.** Скільки в українській мові букв, що позначають по два звуки, один з яких приголосний, другий — голосний? Запишіть їх.

6. Накресліть геометричну фігуру, у якої чотири сторони і чотири кути. Запишіть її назву.

7. Намалюйте портрет за зразком, використовуючи цифру чотири.

П'ЯТЬ ПОДІБНА ДО СЕРПА, ЩО УМІЄ ЖАТИ, ЛИШ ДО РУЧКИ ТРЕБА НАМ РИСОЧКУ ДОДАТИ

1. Доповніть малюнок до числа п'ять.

2. Відгадайте загадку. Намалюйте відгадку.

П'ять братів тобі знайомі.
Без одежі вони в домі,
Та в мороз брати оті
Ходять в теплому пальті.

Самуїл Маршак,
переклад Наталі Забіли

3. Обведіть лише ті зірки, що мають по п'ять промінців. Скільки таких зірок? ☐

4. Скільки? Заповніть клітинки.

5. Створіть за зразками фантастичну істоту, схожу на п'ятірку.

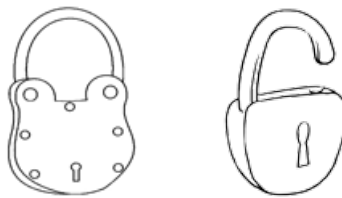

ШІСТЬ ПОДІБНА ДО ЗАМКА

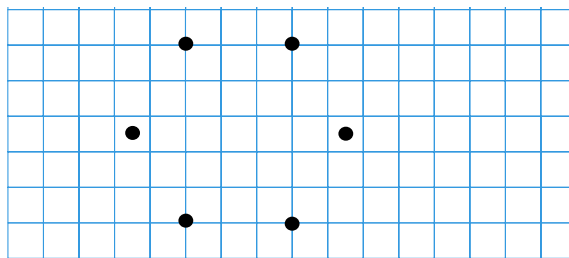
1. Розфарбуйте замок, схожий на шістку.

Шість подібна до замка —
Хто його не знає!
Відмика його рука
Та, що ключик має.

Антоніна Заїка

2. Що зображено на малюнку зліва? Поміркуйте, хто це створив. Яку форму має кожна сота? Накресліть справа геометричну плоску фігуру, що схожа на соту.

3. Що у природі має шість елементів? Обведіть відповідні малюнки.

Як називають тварин із шістьма кінцівками? Дізнайтеся, де живуть комахи.

4. **Підготуйтеся до письма.** Скільки в українській мові букв, що позначають лише голосні звуки? Запишіть їх.

5. Створіть за зразками фантастичну істоту, схожу на шістку.

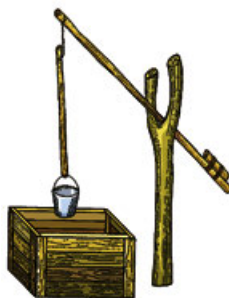

НУ А ІНША ЦИФРА — СІМ — ТАК ПОДІБНА ДО КОСИ

1. Наведіть червоним олівцем сімку на малюнках.

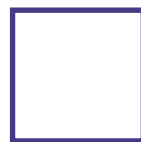
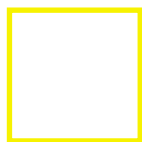
Як була рясна роса,
Натомилася коса.
А щоб знов косити,
Стала відпочити.

Антоніна Заїка

2. Упишіть числа, що передують четвірці та ідуть слідом за нею.

понеділок вівторок середа четвер п'ятниця субота неділя

3. **Попрацюйте парами.** Продовжте речення. Перевірте одне одного.

Якщо вчора був вівторок, то сьогодні _____.

Якщо завтра субота, то сьогодні _____.

Якщо завтра субота, то післязавтра _____.

Якщо сьогодні понеділок, то завтра _____.

Якщо сьогодні понеділок, то вчора _____.

4. Прочитайте вірш. Розфарбуйте відповідну кількість каченят.

Качка з річки йшла,
гурт качок вела:
це — качатко сиве,
це — як жовта слива,
це — брудненький квачик,
це — м'якенький м'ячик,
це — як вовни жменька,

це — кривеньке,
це — сніжок побіг...
Скільки ж їх усіх?

Володимир Коломієць

5. У яких казках є сім героїв? Пригадайте, скільки звірів хотіли оселитися в рукавичці з однойменної казки. Пофантазуйте та придумайте іншу її кінцівку.

6. Виготуйте рукавичку за зразком чи власним задумом.

Матеріали та інструменти: кольоровий папір, ножиці, простий олівець, лінійка, клей.

7. Створіть за зразками фантастичного звіра або птаха, схожого на сімку.

ВІСІМ ЗОВСІМ ЯК ЖИВА, НАЧЕ БАБА СНІГОВА

1. Домалюйте снігову бабу, що схожа на вісімку.

2. Яке наступне число? Упишіть.

1 3 5

2 4 6

1 2 3

8 7 6

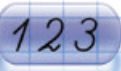

3. Скільки кінцівок у цих істот? Хто це? Упишіть їхню назву, заповніть клітинку.

У _____ по кінцівок.

4. Створіть за зразками фантастичного звіра або птаха, схожого на вісімку.

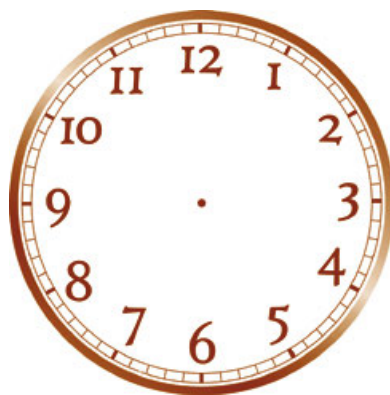

ДЕВ'ЯТЬ Й ШІСТКА БЛИЗНЮКИ. ДЕВ'ЯТЬ — ШІСТКА НАВПАКИ

1. Послухайте або прочитайте вірш. Позначте час на циферблаті.

До дев'ятої години
В школу прийдем неодмінно.
О дев'ятій чуть дзвінок —
Починається урок.
До дев'ятої години
Спати ляжем неодмінно,
Бо як вчасно не лягти —
Вранці з ліжка не стягти!

*Самуїл Маршак,
переклад Наталі Забіли*

2. Створіть за зразками фантастичну істоту, схожу на дев'ятку.

НУЛЬ, ЯК БУБЛИК, ЯК КАЛАЧИК

1. Яку форму має нуль? Наведіть його на малюнках червоним олівцем.

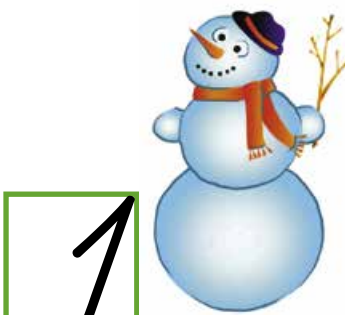

Нуль, як бублик, як калачик,
Як обручик чи як м'ячик,
Круглий сам. Ще в давнину
Цифру цю назвали нуль.

Антоніна Заїка

2. Запишіть кількість снігових баб у березні.

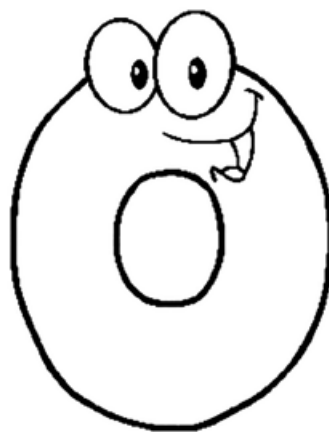
		
січень	лютий	березень

ДЕСЯТЬ І НУЛЬ

1. Послухайте або прочитайте вірш. Доповніть малюнок до числа десять.

Нулик — це число найменше,
Деколи й саме живе.
Як пристане до сусіда —
Має значення нове.
От стояла одиниця,
Біля неї нулик став,
І вже може він гордитися,
Буť найменшим перестав.
Так один з нулем-сусідом
Число десять разом склав.

Антоніна Заїка

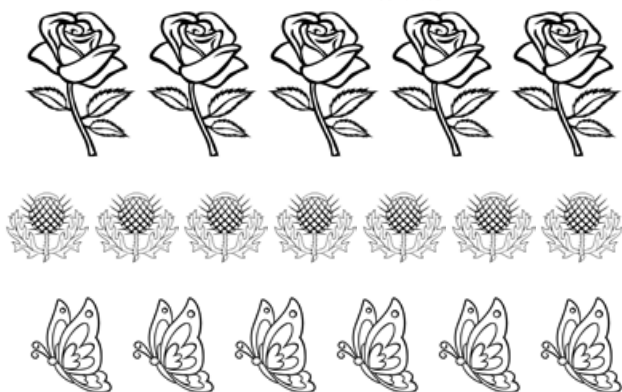
2. Послухайте вірш. Обведіть або зафарбуйте відповідну кількість малюнків.

ЛІЧИЛОЧКА

Одна маленька дівчинка
Пішла гуляти в сад.
Там дві зелені яблуньки
Край тину стали в ряд.

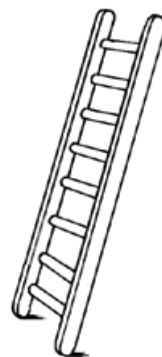
Під вітами три квітоньки,
Чотири будяки.
Над ними п'ять метеликів
Ведуть свої танки.

Шість коників змагаються —
Хто вище всіх плигне?
А сім пташок цвірінькають,
Вітаючи мене.

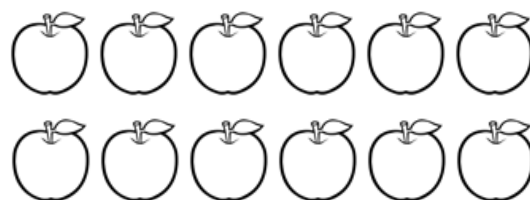
До тину між деревами
Драбину я припну,
Угору по драбиночці
Аж вісім раз ступну.

У мене дев'ять друзів є,
Покличу їх мерщій
І десять стиглих яблучок
Складу у кошик свій.

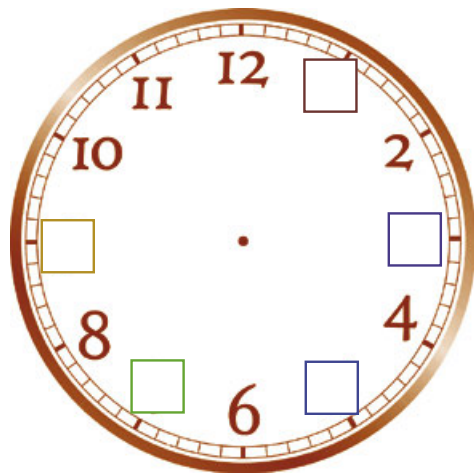
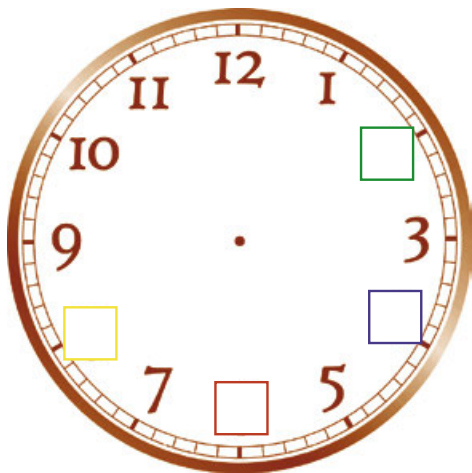
Смачних рум'яних яблучок
Нам вистачить усім:
Я друзям дам по одному,
Сама десяте з'їм.

Наталя Забіла

3. Чого бракує на циферблатах? Доповніть за записами.

Час, коли я лягаю спати

Час, коли я прокидаюся

4. Діти вашого віку мають знати свою адресу. Перевірте себе. Заповніть клітинки.

Мій будинок №

Моя квартира №

5. Скільки кожному з вас років? Домалюйте стільки свічок на торті, щоб їхня кількість відповідала вашому віку.

Підготуйтеся до письма. Запишіть своє ім'я та вік.

Мене звати

Мені

6. Запишіть буквами або цифрами.

Моє улюблене число

--	--	--

Яке найменше число років існує?

--	--	--

Чи є найбільше число у світі?

--	--	--

7. Вивчіть напам'ять лічилку-фізкультхвилинку.

— дерева,

— вийшли звірі,

— пада лист,

— птахи в лісі,

— це сонечки підвели червоні личка.

Гарно в лісі відпочили,

На стільці тихенько сіли.

Наталя Забіла

8. **Попрацуйте разом.** Продовжте речення по черзі.

Мені у школі сподобалось _____.

Я впевнений (впевнена), що _____.

Сьогодні мені _____.

Я знаю, що вмію _____.

Мені дуже подобається _____.

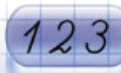
Я буду намагатися _____.

Виявляється, що _____.

Я мрію _____.

Найкраще я вмію _____.

Я бажаю для _____.

Гільберг Тетяна

Г47 Я пізнаю світ : експеримент. навч. посіб. для 1 кл. загальноосвіт. навч. закл. — учасників всеукр. експерименту. У 8 ч. Ч. 4 / Тетяна Гільберг, Світлана Бойко, Ніна Павич. — Київ : Генеза, 2017. — 64 с.

ISBN 978-966-11-0884-3

ISBN 978-966-11-0892-8 (ч. 4)

Посібник «Я пізнаю світ» для 1 класу з інтегрованого курсу створено для реалізації Концепції Нової української школи відповідно до затвердженої модельної навчальної програми та навчальних планів. Він має вісім частин та покликаний забезпечити навчальними матеріалами учнів та вчителів загальноосвітніх навчальних закладів – учасників всеукраїнського експерименту.

Навчальний матеріал посібника розподілено за тижнями та днями. Кожна з восьми частин містить завдання до чотирьох навчальних тижнів. Частина 4 розрахована на використання протягом грудня.

УДК 57.081.1(075.2)

Навчальне видання

Тетяна ГІЛЬБЕРГ, Світлана БОЙКО, Ніна ПАВИЧ

Я ПІЗНАЮ СВІТ

**Експериментальний навчальний посібник для 1 класу
загальноосвітніх навчальних закладів –
учасників всеукраїнського експерименту**

Ч А С Т И Н А 4

Схвалено для використання у загальноосвітніх навчальних закладах

Головний редактор Н.В. Заблоцька.

Відповідальна за випуск М.М. Москаленко.

Редактор М.М. Москаленко.

Художнє оформлення, макет, ілюстрації С.М. Железняк.

Технічний редактор Ц.Б. Федосіхіна. Коректор І.В. Іванюсь.

Комп'ютерна верстка Н.М. Музиченко

Формат 84×108/16.
Ум. друк. арк. 6,72. Обл.-вид. арк. 6,05.
Тираж 8 523 прим. Вид. №.1923.
Зам. № .

Видавництво «Генеза», вул. Тимошенка, 2-л, м. Київ, 04212.
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи серія ДК № 5088 від 27.04.2016.

Віддруковано на ПрАТ «Білоцерківська книжкова фабрика»,
вул. Л. Курбаса, 4, м. Біла Церква, 09100.
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи серія ДК № 5454 від 14.08.2017.
Впроваджено систему управління якістю
згідно з міжнародним стандартом DIN EN ISO 9001:2000